

ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

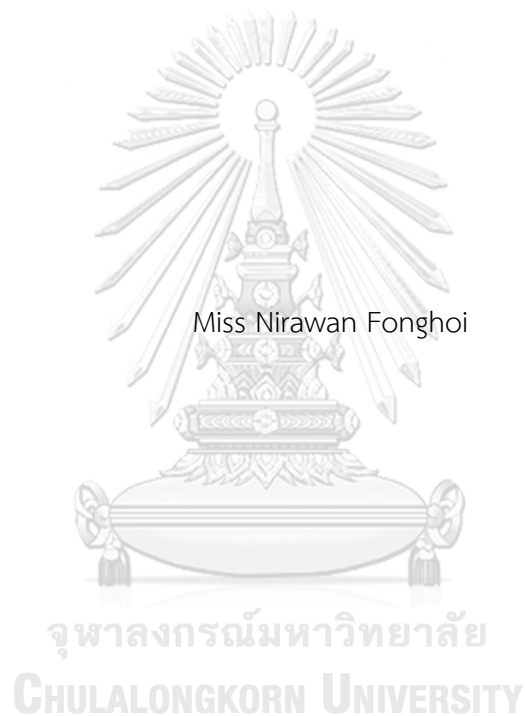

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

The Relationship between parenting styles and assertive behaviour to protect their
rights of grade 3rd students

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science in Mental Health

Department of Psychiatry

Faculty of Medicine

Chulalongkorn University

Academic Year 2018

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โดย	น.ส.นิราวัลย์ พองโหย
สาขาวิชา	สุขภาพจิต
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอลิสา วัชรสินธุ์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณะบดีคณะแพทยศาสตร์
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุทธิพงษ์ วัชรสินธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงชุติมา หุ่นเรือวงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอลิสา วัชรสินธุ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์อัมพล สุอำพัน)

นิราวัลย์ พองโทย : ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (The Relationship between parenting styles and assertive behaviour to protect their rights of grade 3rd students) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ศ. พญ.อริสา วัชรสินธุ์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิธีการศึกษา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 184 คน เก็บข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2561 โดยใช้แบบสอบถามรูปแบบการเลี้ยงดูของณริตา รัตนอัมพา และแบบทดสอบ How Assertive Am I? ของ University of Oxford 2015 ที่แปลเป็นภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ จำนวน ร้อยละ และสถิติเชิงอนุมาน คือ Chi-square และ Binary Logistic Regression Analysis

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นแบบผสมประชาธิปไตย อำนาจนิยม และตามใจ คิดเป็นร้อยละ 52.3 รองลงมาเป็นแบบผสมประชาธิปไตยและตามใจ คิดเป็นร้อยละ 24.1 แบบประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละ 17.8 และเป็นแบบผสมประชาธิปไตยและอำนาจนิยม คิดเป็นร้อยละ 5.7 ตามลำดับ ส่วนรูปแบบพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นแบบกล้าแสดงออก คิดเป็นร้อยละ 93.9 รองลงมาเป็นแบบไม่กล้าแสดงออก คิดเป็นร้อยละ 3.9 และแบบผสม คิดเป็นร้อยละ 2.2 ตามลำดับ จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และรูปแบบการเลี้ยงดูแบบผสม (ประชาธิปไตย อำนาจนิยม และตามใจ) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเลี้ยงดูแบบผสม ข้อมูลที่ได้จากญาติ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และเด็กที่เป็นลูกคนเดียว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา สุขภาพจิต
ปีการศึกษา 2561

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

6074260730 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEYWORD:

Nirawan Fonghoi : The Relationship between parenting styles and assertive behaviour to protect their rights of grade 3rd students. Advisor: PROFESSOR ALISA WACHARASINDHU, M.D.,FRCPsych (U.K.)

The purpose of this research was to study the relationship between form of parenting styles and the assertive behaviour to protect their right of 3rd grade students. A cross-sectional study of 184 third grade students were performed in October 2018. The instruments used to collect data included the questionnaire on the parenting styles by Rattana-umpa, N. and “How Assertive Am I?” test by University of Oxford 2015 translated into Thai. The statistics used are percentage and inferential statistics including Chi-square, Odd Ratio (OR) and Binary Logistic Regression Analysis.

The results showed that the most frequency parenting styles used was the mixture of democracy, authoritarian and permissive parenting styles (52.3%) followed by the mixture of democracy and authoritarian parenting styles (24.1%). Democracy parenting style (17.8%) and the mixture of democracy and authoritarian parenting styles (5.7%). For the assertive behaviour to protect their rights of the 3rd grade students, the result revealed that 93.9 percent of students performed assertive behaviour to protect their rights while 3.9 percent of students perform non-assertive behaviour. Nevertheless, there is 2.2 percent showed a mixture between assertive and passive behaviour. Analysis of the relationship between form of parenting styles and the assertive behaviour to protect their right have a statistically significant at p-valued of .005 and showed that the mixture parenting styles (democracy, authoritarian and permissive) was related with assertive behaviour to protect their right. Factor Analysis showed that the relative relationship was associated with democracy parenting style, parental monthly income less than 15,000 Baht was associated with the mixture parenting styles. Moreover, being single child was associated with assertive behaviour to protect their right.

Field of Study: Mental Health

Student's Signature .....

Academic Year: 2018

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์แพทย์หญิง อลิษา วัชรสินธุ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำทางวิชาการ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้อง ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี เพื่อการปรับปรุงแก้ไข วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้เหมาะสม มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงชุติมา หุ่นเรืองวงศ์ ผู้ให้เกียรติมาเป็น ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์นายแพทย์อัมพล สุอำพัน ผู้ให้เกียรติมาเป็น กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาทำให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณ อาจารย์ณริตา รัตนอัมพา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการใช้เครื่องมือ แบบสอบถามรูปแบบการเลี้ยงดู

กราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนที่อนุญาตให้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ กราบขอบพระคุณคุณครูทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณคณาจารย์และบุคลากรประจำสาขาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะ แพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการต่าง ๆ อย่างดียิ่ง ตลอดจนเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิตทุกท่านที่คอยให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือและกระตุ้นให้เกิดความพยายามในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณครอบครัว และบุคคลรอบข้างที่ได้ให้ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา และเข้าใจในสิ่งที่ เป็นอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการทำ วิจัย จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นิราวัลย์ ฟองโหย

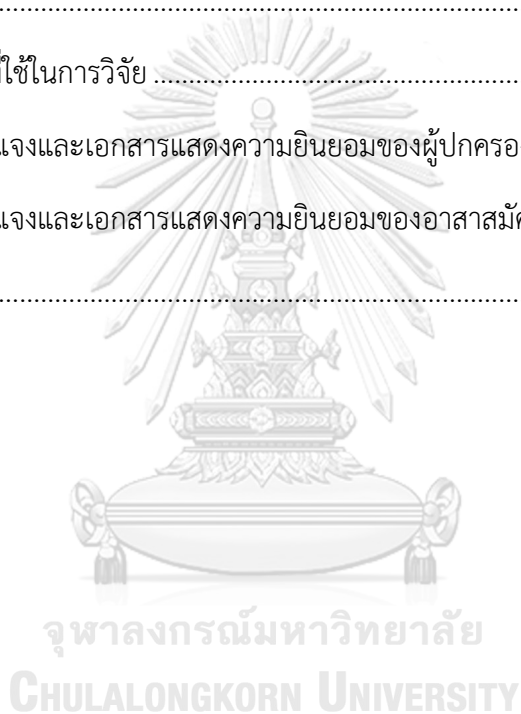
สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	3
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
อุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างการวิจัยและมาตรการในการแก้ไข.....	7
บทที่ 2	8
1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเลี้ยงดู.....	8
1.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู.....	8
1.2 รูปแบบของการเลี้ยงดูของบิดามารดา.....	9
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกล้าแสดงออก	12

2.1 ความหมายของพฤติกรรมกรรมการกล้าแสดงออก	12
2.2 ทฤษฎีพฤติกรรมกรรมการแสดงออก	13
2.3 ลักษณะของพฤติกรรมกล้าแสดงออก	15
2.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกล้าแสดงออกและการไม่กล้าแสดงออก	18
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
บทที่ 3	21
การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง	21
วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	22
เกณฑ์การคัดเข้า	22
เกณฑ์การคัดออก	22
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	23
การรวบรวมข้อมูล	26
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	27
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์	27
บทที่ 4	28
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	30
ส่วนที่ 2 รูปแบบการเลี้ยงดูของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	34
ส่วนที่ 3 รูปแบบพฤติกรรมกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3	35
ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูกับพฤติกรรมกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของ ตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	36
ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ของปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมกรรมการกล้า แสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	38
บทที่ 5	43

สรุปผลการวิจัย.....	43
อภิปรายผล.....	45
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	48
ข้อเสนอแนะ.....	49
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	49
บรรณานุกรม.....	51
ภาคผนวก.....	54
ส่วนที่1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
ส่วนที่ 2 เอกสารชี้แจงและเอกสารแสดงความยินยอมของผู้ปกครอง (ผู้ดูแลหลัก)	71
ส่วนที่ 3 เอกสารชี้แจงและเอกสารแสดงความยินยอมของอาสาสมัครเด็กอายุ 7-9 ปี	78
ประวัติผู้เขียน.....	85

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ จำนวนพี่น้อง และลำดับที่ของบุตร.....	30
ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ ช่วงอายุ ความสัมพันธ์กับเด็กสถานภาพสมรส การศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้ต่อเดือน และลักษณะครอบครัว	31
ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และร้อยละ ของรูปแบบการเลี้ยงดูของกลุ่มตัวอย่าง	34
ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละ ของรูปแบบพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของกลุ่มตัวอย่าง	35
ตารางที่ 5 แสดงความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูที่มีผลต่อพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติ Chi-square	36
ตารางที่ 6 แสดงความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูที่มีผลต่อพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติ Binary Logistic Regression Analysis.....	37
ตารางที่ 7 แสดงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเลี้ยงดูของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติ Chi-square	38
ตารางที่ 8 แสดงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเลี้ยงดูของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติ Binary Logistic Regression Analysis	40
ตารางที่ 9 แสดงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติ Chi-square.....	41

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่เป็นหลักสำคัญที่สุดของสังคม ทำหน้าที่หล่อหลอมและขัดเกลาความเป็นมนุษย์ให้แก่สมาชิกของครอบครัว ให้การอบรมเลี้ยงดู ให้ความรักความเอื้ออาทร ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม วิธีประพฤติปฏิบัติตน และถ่ายทอดมาตรฐานทางสังคมให้แก่สมาชิกในครอบครัวไว้ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ในแต่ละครอบครัวจะมีวิธีในการอบรมลูกหรือรูปแบบการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจะส่งผลต่อพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็ก หรือการหล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพที่แตกต่างกันออกไปเช่นกัน

วัยเด็กถือว่าเป็นช่วงวัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดสำหรับการพัฒนาการของชีวิต การอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างองค์รวม การอบรมเลี้ยงดูครอบคลุมถึงการแนะนำสั่งสอน ฝึกฝน ที่มุ่งให้เด็กประพฤติดี มีระเบียบวินัย รู้จักควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ และการดูแลเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กทั้งกายและใจ โดยมุ่งให้เด็กมีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรงไม่มีโรค ไม่พิการ อารมณ์แจ่มใส สติปัญญาดี มีความเฉลียวฉลาด และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การที่เด็กจะเจริญเติบโตและมีพัฒนาการอย่างองค์รวมได้นั้น ขึ้นกับปัจจัยหลักสำคัญ 2 ประการคือพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูนับเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของเด็ก ⁽¹⁾

ดังนั้นในการที่พ่อแม่จะให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้น จำเป็นจะต้องมีการเตรียมความพร้อมให้เด็กในหลาย ๆ ด้าน สิ่ง que เด็กได้รับหรือประสบการณ์การเรียนรู้ในช่วงแรก ๆ ของชีวิต จะมีผลต่อการวางรากฐานที่สำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็กเมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ⁽²⁾ ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยธรรมชาติของมนุษย์การที่จะเจริญเติบโตจากวัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ได้นั้น จำเป็นจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ด้วยเหตุนี้จึงเกิดความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูขึ้น ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์นี้ ถือเป็นการเรียนรู้ในเรื่องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นของเด็ก ความสัมพันธ์ของเด็กกับพ่อแม่จึงถือเป็นทักษะแรก ๆ ที่เด็กจะได้เรียนรู้ และได้ฝึกฝนให้มีความพร้อมในการ

ปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งทักษะเหล่านี้จะติดตัวเด็ก ๆ ไปจนโต หากเด็กสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ดี ก็จะเป็นการส่งเสริมบุคลิกภาพด้านความสัมพันธ์ที่ดี เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความเชื่อมั่นในตนเองได้ดีอีกด้วย

ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นส่วนหนึ่งของการรับรู้ตนเองในลักษณะของการให้คุณค่าตนเอง ในด้านบวกหรือด้านลบ ซึ่งความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองคือ การคิดวิเคราะห์โดยตัวบุคคลเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในสังคมสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่ โดยระดับของความรู้สึกภาคภูมิใจนั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นซึ่งเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละคน การได้รับคำชื่นชมจากบุคคลอื่น และความสามารถในการทำสิ่งที่ตนเองต้องการให้เกิดขึ้น⁽³⁾ ทั้งนี้ความเชื่อมั่นในความสามารถของตน (Self-Efficacy) หมายถึงความตระหนักว่าตนสามารถที่จะคิด เข้าใจ เรียนรู้ ตัดสินใจ แก้ปัญหาและเผชิญหน้ากับความท้าทายหรืออุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตได้ เป็นความไว้วางใจในตนเอง มีความสามารถ มีพลัง มีประสิทธิภาพ และพึ่งพาตนเองได้⁽⁴⁾ ดังนั้นความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณลักษณะที่เด็กควรได้รับการส่งเสริม เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพที่จะส่งผลให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเอง กล้าคิด กล้าแสดงออกตามความสามารถและความต้องการของตนเอง และเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยไม่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น และต้องไม่ทำให้เกิดความกังวลหรือความรู้สึกผิดในการแสดงออกนั้น ๆ ด้วย รวมไปถึงการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน พบว่า การพัฒนาและส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองยังไม่บรรลุจุดมุ่งหมายเท่าที่ควร เพราะจากการศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทยโดยทั่วไปยังไม่ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็กมากนัก⁽⁵⁾ ดังตัวอย่างที่พบได้บ่อยเช่น 1) เกิดจากระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนที่ไปเน้นผลลัพธ์ (Outcome) มากกว่าการเรียนรู้ด้านกระบวนการ (Process) กระบวนการนี้เป็นการทำร้ายเด็ก เพราะเด็กจะเกิดอาการรับไม่ได้ถ้าเกิดความผิดพลาดและไม่ได้รับการเตือน หรือการที่เด็กไม่เคยได้รับการยกย่องเลยเพราะสิ่งที่เด็กเก่งไม่ได้อยู่ในผลลัพธ์ที่ระบบการศึกษาหรือสังคมวางกรอบไว้ 2) เด็กที่เติบโตด้วยสังคมยุคใหม่คือ โลกออนไลน์ที่เป็นโลกของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และทำให้เกิดการเปรียบเทียบได้ง่าย 3) เด็กที่ไม่มีความภูมิใจในตัวเองเกิดจากการ

เลี้ยงดูของ "พ่อแม่ที่ไม่มีความภูมิใจในตัวเองเช่นกัน" พ่อแม่ที่ไม่มีความภูมิใจในตัวเองจะเลี้ยงดูลูกแบบไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้เป็นตัวของตัวเอง หรือการเลี้ยงดูแบบไม่ให้ประสบความสำเร็จเลย (6)

ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ซึ่งเป็นการกล้าแสดงออกในทางที่ถูกที่ควร และเป็นพื้นฐานในการเสริมสร้างความภาคภูมิใจและความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นลักษณะบุคลิกภาพทางสังคมที่ดีอย่างหนึ่ง เหมาะที่จะปลูกฝังและส่งเสริมให้พัฒนาอยู่เสมอ

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการเลี้ยงดูของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการเลี้ยงดูแบบใด
2. พฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นแบบใด
3. รูปแบบการเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาในครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษา คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพียงโรงเรียนเดียวเท่านั้น โดยผู้ปกครองเป็นผู้ให้ข้อมูลในส่วนของแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและแบบสอบถามรูปแบบการเลี้ยงดู และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นผู้ให้ข้อมูลในส่วนของแบบสอบถามพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

รูปแบบการเลี้ยงดู แบ่งเป็น

- การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่หรือประชาธิปไตย
- การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมหรืออำนาจนิยม
- การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ
- การอบรมเลี้ยงดูแบบผสม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

พฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการเลี้ยงดู หมายถึง รูปแบบแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ใช้ในการเลี้ยงดู แนะนำสั่งสอนและให้ความช่วยเหลือให้ความรักความคุ้มครองและให้ความอบอุ่นแก่เด็ก รวมถึงเป็นแนวทางที่บิดามารดาใช้ในการให้รางวัลหรือลงโทษเด็ก จากการรวบรวมและศึกษา รูปแบบการเลี้ยงดูของบิดามารดาทั้งหมดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎีรูปแบบการเลี้ยงดูตาม Baumrind มาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งสามารถสรุปองค์ประกอบของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้ 4 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่หรือประชาธิปไตย (Authoritative Parenting Style)
2. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมหรืออำนาจนิยม (Authoritarian Parenting Style)
3. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive Parenting Style)
4. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบผสม (Mixture Parenting Style)

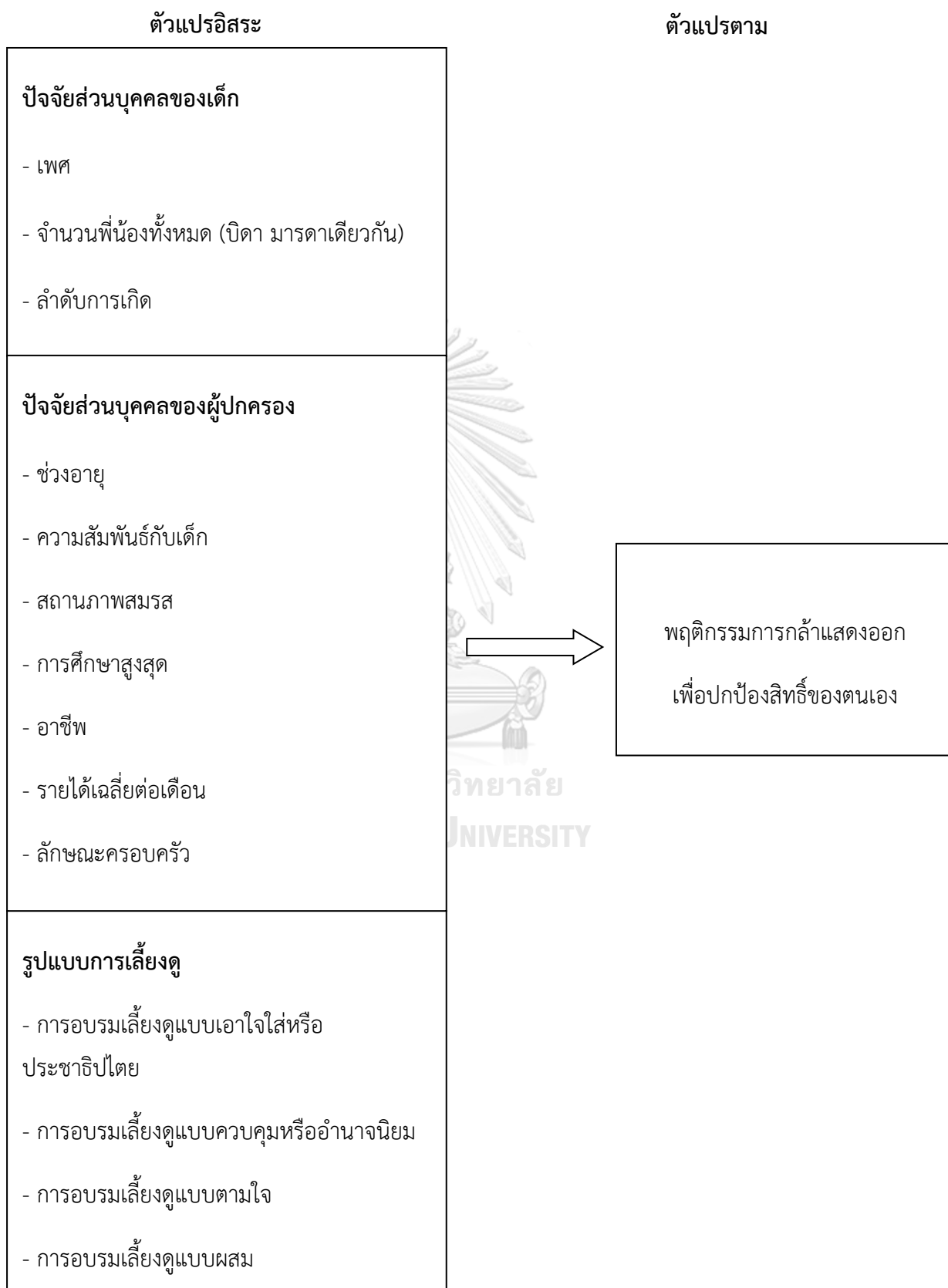
2. พฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง หมายถึง การที่เด็กสามารถคุ้มครองรักษาสิ่งที่ตนเอง พึ่งมี พึ่งได้ หรือพึงกระทำได้ โดยต้องไม่เบียดเบียนหรือไม่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น และต้องไม่ทำให้เกิดความกังวลหรือความรู้สึกผิดในการแสดงออกนั้น ๆ ด้วย

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หมายถึง เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ในปีการศึกษา 2561 ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 7-10 ปี

4. ผู้ดูแลหลัก หมายถึง ผู้เลี้ยงดูเด็กซึ่งมีความสัมพันธ์กับเด็กเป็นบิดาหรือมารดาหรือญาติของเด็ก และต้องอาศัยอยู่ร่วมครัวเรือนเดียวกับเด็กมาแล้วอย่างน้อย 6 เดือน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อแนวทางในการส่งเสริมสถาบันครอบครัว สำหรับผู้ปกครอง ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเลี้ยงดูบุตรเพื่อเสริมสร้างความกล้าแสดงออกในด้านต่าง ๆ
3. ได้แนวทางในการวิจัยสำหรับผู้สนใจในเรื่องความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ต่อไป

อุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างการศึกษาวิจัยและมาตรการในการแก้ไข

การเก็บข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ ต้องเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็ก ซึ่งต้องได้รับคำยินยอมจากผู้ปกครอง ทำให้อาจไม่สามารถคาดการณ์จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมเข้าร่วมวิจัยได้ หรือเกิดความคลาดเคลื่อนไม่เป็นไปตามจำนวนที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการไม่ต้องการเข้าร่วมวิจัย ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไม่มั่นใจในการนำผลการทดสอบไปใช้ หรืออื่น ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจะชี้แจงรายละเอียดและประโยชน์ของการทำวิจัยแนบไปกับชุดแบบสอบถาม พร้อมทั้งให้ความเชื่อมั่นว่าข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัยจะถูกเก็บเป็นความลับ อีกทั้งการเข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ในการดำเนินชีวิต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบรวมไว้เป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับรูปแบบการเลี้ยงดู
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกล้าแสดงออก
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับรูปแบบการเลี้ยงดู

1.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู

สุมน อมรวิวัฒน์และคณะ⁽⁷⁾ ได้ให้ความหมายว่าการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง ลักษณะวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้เลี้ยงเด็กใช้ในการเลี้ยงดูเด็ก ดูแลเด็ก อบรมสั่งสอนเด็ก และมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กรวม ทั้งการปฏิบัติตัวของผู้เลี้ยงเด็ก ความคิดเห็นของผู้ใหญ่เกี่ยวกับเด็ก ตลอดจนสื่อกิจกรรมและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วย

สมคิด อิศระวัฒน์⁽⁸⁾ กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการในการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความคิดความเชื่อและวิธีการปฏิบัติของแต่ละครอบครัวการอบรมเลี้ยงดูจัดเป็นสิ่งแวดล้อมประการหนึ่งของบุคคลซึ่งแต่ละบุคคลได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมของเขาจากกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมที่บุคคลได้รับการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน จึงทำให้บุคคลในสังคมมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน

สายฝน จันทะพรหม⁽⁹⁾ ได้ให้ความหมายของการเลี้ยงดูว่า หมายถึง การที่บิดามารดาที่ให้การดูแล เอาใจใส่ อบรมสั่งสอนบุตรให้เจริญเติบโตทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา รวมทั้งถ่ายทอดทักษะด้านต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต จะมีผลต่อบุคลิกภาพของเด็ก สภาวะอารมณ์ ทัศนคติ ความคิด ซึ่งการที่เด็กจะมีบุคลิกภาพ และสภาวะอารมณ์ทางบวกหรือทางลบนั้นขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูสั่งสอน ตักเตือนและการถ่ายทอดความรู้ ทัศนคติของผู้เป็นบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตร

จากความหมายข้างต้นผู้วิจัยได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูนั้น หมายถึง วิธีการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน ปลูกฝัง และถ่ายทอดความรู้ ของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กในรูปแบบของสนองความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งส่งผลต่อบุคลิกภาพ ทัศนคติ สภาวะอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และการแสดงออกของพฤติกรรมของเด็ก

1.2 รูปแบบของการเลี้ยงดูของบิดามารดา

การอบรมเลี้ยงดูเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการสร้างและพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กซึ่งมีผู้ทำการศึกษา ค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูในแง่ต่าง ๆ ไว้มากซึ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูนั้นมีลักษณะเฉพาะต่างกันอาจแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทตามลักษณะและปริมาณการปฏิบัติต่อเด็ก ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอการแบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่สำคัญและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ดังนี้

สมศรี ประเสริฐวงษ์⁽¹⁰⁾ ได้กล่าวถึงประเภทของการอบรมเลี้ยงดูเด็กไว้ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบประชาธิปไตย (Democratic) คือการที่พ่อแม่รับผิดชอบร่วมกันในการเลี้ยงดูบุตรและในครอบครัวการตัดสินใจและการแก้ปัญหาต่าง ๆ เกิดจากสมาชิกในครอบครัวให้ความคิดเห็นและทุกคนเห็นพ้องต้องกันให้บุตรมีโอกาสใช้ความสามารถอย่างเต็มที่บุตรได้รู้จักรับผิดชอบในกิจกรรมต่าง ๆ ของครอบครัวได้มีโอกาสริเริ่มตัดสินใจในการต่าง ๆ สร้างนิสัยให้รู้จักคิดริเริ่มกล้าแสดงความคิดเห็นเชื่อมั่นในตนเองสามารถช่วยตนเองได้เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบอิตาเลียน (Authoritative) คือการที่พ่อแม่มีอำนาจสิทธิขาดในการเลี้ยงดูบุตรและกิจการทุกอย่างในครอบครัวพ่อแม่เป็นผู้ตั้งกฎเกณฑ์ทุกอย่างบุตรเป็นที่ฟัง ปฏิบัติตามบุตรเกรงกลัวพ่อแม่ไม่กล้าระบายความทุกข์หรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบุตรไม่มีความอบอุ่นปลอดภัย ขาดความคิดริเริ่มไม่เป็นตัวของตัวเองไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ การดำรงชีวิตหรือพัฒนาการต่าง ๆ ก็ไม่พัฒนาเท่าที่ควรต่อไปในอนาคตก็เป็นผู้ที่คอยฟังคนอื่นตลอดไปปรับตัวเข้ากับสังคมยากทนกับปัญหาต่าง ๆ ได้ยาก

3. การอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบปล่อยตามใจ (Laissez-faire) คือการที่พ่อแม่ใช้อารมณ์กับบุตรมากกว่าเหตุผลบุตรจะมีความรู้สึกว่าตนเองขาดความรักความอบอุ่น ไม่มีโอกาสเรียนรู้ขาดความมีระเบียบวินัยขาดแรงจูงใจไม่ขยันเฉื่อยชาเป็นคนขาดความกระตือรือร้นการอยู่ในสังคมลำบากเช่นเดียวกับที่พ่อแม่บังคับหรือพ่อแม่เจ้าระเบียบ

จุฬาลักษณ์ สมภารวงศ์⁽¹¹⁾ ได้แบ่งรูปแบบการเลี้ยงดูไว้ 4 รูปแบบคือ

1. แบบเข้มงวด (Authoritarian parenting) เป็นลักษณะการเลี้ยงดูที่เข้มงวดและเกี่ยวข้องกับการลงโทษซึ่งบิดามารดาจะชี้นำบุตรให้ทำตามในทิศทางที่บิดามารดาแนะนำเกี่ยวข้องกับการทำงานและความสำเร็จรูปแบบการเลี้ยงดูแบบนี้มีข้อจำกัดที่เข้มงวดและควบคุมบุตรจะอนุญาตให้บุตรแสดงความคิดเห็นเพียงเล็กน้อยบิดามารดามักจะลงโทษโดยการตีตั้งกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้บุตรและบังคับให้บุตรปฏิบัติตามอย่างเข้มงวดแต่ไม่อธิบายเหตุผลให้บุตรทราบ

2. แบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต (Authoritative parenting) บิดามารดาสนับสนุนส่งเสริมให้บุตรมีความเป็นอิสระสามารถพึ่งพาตนเองได้แต่ยังมีขอบเขตและการควบคุมการกระทำของบุตรบิดามารดาให้ความอบอุ่นต่อบุตรและเลี้ยงดูอย่างรักใคร่แสดงความยินดีและสนับสนุนพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ของบุตรเปิดกว้างด้านการแสดงความคิดเห็นและการยอมรับคาดหวังให้บุตรเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความอิสระพึ่งพาตนเองได้และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัย

3. แบบปล่อยปละละเลย (Neglectful parenting) บิดามารดาไม่ค่อยมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตของบุตรและโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือบิดามารดาจะไม่มีการควบคุมบุตรโดยบิดามารดาจะให้ความสำคัญกับการดำเนินชีวิตของตนเองมากกว่าเรื่องของบุตร

4. แบบยอมตามบุตร (Indulgent parenting) บิดามารดามีความเกี่ยวข้องกับบุตรของตนอย่างสูงแต่มีการเรียกร้องและควบคุมบุตรเพียงเล็กน้อยบิดามารดาจะตามใจบุตรและยอมให้บุตรทำในสิ่งที่ต้องการและขาดการควบคุมบุตร

Baumrind⁽¹²⁾ ได้ทำการวิเคราะห์แบ่งองค์ประกอบพฤติกรรมของบิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรออกเป็น 2 มิติกว้างๆ คือ

1. มิติควบคุม หรือ เรียกร้องจากบิดามารดา (Controlling / Demand) คือ การที่บิดามารดากำหนดมาตรฐานสำหรับเด็กและเรียกร้องให้เด็กทำตามมาตรฐานที่บิดามารดาได้กำหนดไว้ ซึ่งบิดามารดาบางคนจะมีมาตรฐานสูง และเรียกร้องให้เด็กปฏิบัติตามมาตรฐานที่ตนกำหนด ในขณะที่บิดามารดาบางคนเรียกร้องให้เด็กทำตามมาตรฐานเพียงเล็กน้อย และไม่พยายามที่จะใช้อิทธิพลในการควบคุมเด็ก

2. มิติการตอบสนองความรู้สึกเด็ก (Responsive) คือ การที่บิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็กตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก ซึ่งบิดามารดาบางคนจะยอมรับ เข้าใจ และตอบสนองความต้องการของเด็กด้วยดี เปิดโอกาสให้เด็กคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง ในขณะที่บิดามารดาบางคนเพิกเฉย และปฏิเสธต่อความต้องการของเด็ก

Baumrind⁽¹³⁾ ได้ผสมผสาน 2 มิติดังกล่าว และจัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่หรือประชาธิปไตย (Authoritative Parenting Style) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาสนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการตามวุฒิภาวะของเด็ก โดยที่บิดามารดาจะอนุญาตให้เด็กมีอิสระตามควรแก่วุฒิภาวะ แม้ว่าบิดามารดาจะกำหนดขอบเขตพฤติกรรมของเด็ก กำหนดให้เด็กเชื่อฟังและปฏิบัติตามแนวทางที่บิดามารดากำหนดไว้ และบิดามารดาจะมีการเรียกร้องสูง แต่ในขณะเดียวกันก็ให้ความรักความอบอุ่นและใส่ใจต่อเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง รับฟังเหตุผลจากเด็กและสนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ของครอบครัว

2. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมหรืออำนาจนิยม (Authoritarian Parenting Style) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดามีความเข้มงวดเรียกร้องสูง แต่ไม่ตอบสนองความต้องการของเด็กโดยสิ้นเชิง มีการจัดระบบการควบคุมและวางกฎเกณฑ์ให้เด็กปฏิบัติตามอย่างเข้มงวด โดยมีการอธิบายน้อยมาก หรือไม่มีเลย เด็กต้องยอมรับในคำพูดของบิดามารดาว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมเสมอ มีการใช้อำนาจควบคุมโดยวิธีบังคับ และลงโทษเมื่อเด็กไม่ทำตามความคาดหวังของบิดามารดา บิดามารดามักห่างเหิน และปฏิเสธเด็ก

3. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive Parenting Style) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาปล่อยให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ ตามการตัดสินใจของเด็กโดยไม่มีการกำหนดขอบเขต ใช้การลงโทษน้อย ไม่เรียกร้องหรือควบคุมพฤติกรรมเด็ก เด็กสามารถแสดงออกซึ่งความรู้สึกและอารมณ์ได้อย่างเปิดเผย บิดามารดาอาจให้คำปรึกษาหรือพยายามใช้เหตุผลกับเด็ก แต่ไม่มีอำนาจในการควบคุมพฤติกรรมของเด็ก บิดามารดาจะให้ความรัก ความอบอุ่นและตอบสนองความต้องการของเด็กเสมอ

นอกจากนี้ ชูติมา เห่งาสุสิทธิ์⁽¹⁴⁾ ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า วิธีการเลี้ยงดูเด็กของบิดามารดาในสังคมไทยปัจจุบันมักใช้รูปแบบผสมผสานระหว่าง 2 รูปแบบหรือมากกว่านั้น

ดังนั้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงเลือกใช้รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Baumrind และเพิ่มรูปแบบการเลี้ยงดูตามผลการศึกษาของชูติมา เห่งาสุสิทธิ์ ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 1) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่หรือประชาธิปไตย (Authoritative Parenting Style) 2) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมหรืออำนาจนิยม (Authoritarian Parenting Style) 3) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive Parenting Style) 4) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบผสม (Mixture Parenting Style)

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกล้าแสดงออก

2.1 ความหมายของพฤติกรรมการกล้าแสดงออก

Wolpe⁽¹⁵⁾ ได้ให้ความหมายไว้ว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออก เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสม โดยไม่เกิดความวิตกกังวล

Alberti & Emmons⁽¹⁶⁾ ให้คำจำกัดความไว้ว่าพฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็นการกระทำที่บุคคลสามารถทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ เป็นการเรียกร้อง โดยปราศจากความรู้สึกวิตกกังวล เป็นการแสดงออกของความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมา ด้วยความสบายใจหรือเป็นการกระทำตามสิทธิของตน และมีการพิจารณาถึงสิทธิของบุคคลอื่นด้วย

หลุยส์ จาปาเทศ⁽¹⁷⁾ กล่าวว่า การกล้าแสดงออกที่เหมาะสมว่าเป็นการกล้าแสดงออกที่ก่อประโยชน์แก่ตนเอง และคู่สนทนา หรือผู้ติดต่อสัมพันธ์ด้วย โดยคำนึงถึงสิทธิและความหมายของทั้งสองฝ่าย การมีความเชื่อมั่น เก็บอารมณ์ และการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายข้างต้นผู้วิจัยให้ความหมายของพฤติกรรมการกล้าแสดงออกว่า หมายถึงความสามารถในการแสดงออกด้านการคิด คำพูด การกระทำ รวมทั้งอารมณ์ความรู้สึกของตนเองอย่างตรงไปตรงมา และการแสดงออกดังกล่าวจะเป็นไปอย่างเหมาะสมตามสิทธิของตนเอง เป็นที่ยอมรับของสังคมโดยไม่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น และต้องไม่ทำให้เกิดความกังวลหรือความรู้สึกผิดในการแสดงออกนั้น ๆ ด้วย

2.2 ทฤษฎีพฤติกรรมแสดงออก

ทฤษฎีของ Kelley⁽¹⁸⁾ ได้กล่าวว่า ทฤษฎีกล้าแสดงออกเป็นทฤษฎีการตอบสนองทางพฤติกรรมศาสตร์แบบหนึ่งที่น่าสนใจ โดยการจัด โปรแกรมการฝึกอบรมให้แก่ผู้ที่มีความประสงค์จะปรับพฤติกรรมของเขา เรียกว่า ทฤษฎีการป้องกันสิทธิ คือ เป็นการแสดงสิทธิที่มีพึงได้ของตนเองโดยไม่เป็นการล่วงละเมิดหรือก้าวก่ายสิทธิของผู้อื่น และการแสดงออกที่เหมาะสมในสถานการณ์ทางสังคมหลาย ๆ ด้าน เป็นการสอนให้บุคคลมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมด้วย ซึ่งจริง ๆ แล้ว นอกจากพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมแล้ว บุคคลอาจตอบสนองสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อีก 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก และพฤติกรรมก้าวร้าว

Bower and Bower⁽¹⁹⁾ แบ่งพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกเป็น 3 ลักษณะคือ

1. ลักษณะที่ไม่กล้าแสดงออกพฤติกรรม ที่เรียกว่า พฤติกรรมที่ไม่กล้าแสดงออก (Non-Assertive Behavior)
2. ลักษณะที่มีความกล้าแสดงพฤติกรรม แต่มีการแสดงออกที่รุนแรงเสียหาย เรียกว่า พฤติกรรมก้าวร้าว (Aggressive Assertive Behavior)
3. ลักษณะที่มีความกล้าแสดงออกพฤติกรรม โดยมีการแสดงออกอย่างเหมาะสม เรียกว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออก (Assertive Behavior)

Lange and Jakubowski ⁽²⁰⁾ ก็ได้แบ่งพฤติกรรมกล้าแสดงออกไว้ดังนี้

1. การไม่กล้าแสดงออก คือ การแสดงออกซึ่งละเลยการใช้สิทธิที่พึงมีของตนเอง ประสบความสำเร็จล้มเหลวที่แสดงความรู้ ความคิดเห็น ยอมตามผู้อื่น เลี่ยงความขัดแย้งทุกสถานการณ์ สังเกตได้จากพฤติกรรม เช่น การหลบสายตาสงวนสนทนา กุมมือ อยู่ข้างหลังผู้อื่น มีน้ำเสียงเดียวกันตลอด หรือพูดเบาเกินไป ลังเลใจ พูดเสียงสั้น กระแอมไออ่อนบ่อย ๆ เป็นต้น
2. การก้าวร้าว ได้แก่ การแสดงออกซึ่งป้องกันสิทธิส่วนบุคคลของตน หรือวิธีรุนแรงด้านความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการต่าง ๆ ในทางที่ไม่เหมาะสม ล่วงเกินสิทธิผู้อื่น ชอบมีอิทธิพลเหนือกว่า ต้องการเป็นผู้ชนะ ชูบังคับผู้อื่น สังเกตได้จากการทำให้ผู้อื่นด้อยกว่าตนว่าตน เช่น จ้องคู่สนทนามากเกินไป พูดเสียงดังหรือไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ หน้าตาตุตัน วางอำนาจใช้คำพูดเหน็บแนมเสียดสีเย้ยหยัน และชอบขึ้นนิ้ว เป็นต้น
3. การแสดงออกที่เหมาะสม หมายถึงการแสดงออกในทางป้องกันสิทธิส่วนบุคคลของตนเอง พึ่งความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการอย่างตรงไปตรงมา จริงใจและเหมาะสม กับสถานการณ์ ไม่ล่วงเกินสิทธิของผู้อื่น สื่อสารอย่างตรงไปตรงมา ยอมรับนับถือต่อกัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน อาจสังเกตได้โดยการแสดงออกที่สอดคล้องกับคำพูด น้ำเสียง เหมาะสมตามสถานการณ์ ประสานตากับคู่สนทนา วางท่าทางของร่างกายที่แสดงถึงความมั่นคง พูดได้คล่องแคล่ว ไม่เคอะเขินหรือลังเลใจ มีความชัดเจนในถ้อยคำสำคัญ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาแล้วสามารถสรุปแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมกล้าแสดงออกได้ว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ ไม่กล้าออก กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และแสดงออกมากเกินไปจนกลายเป็นความก้าวร้าว

2.3 ลักษณะของพฤติกรรมกล้าแสดงออก

Lange and Jakubowski ⁽²¹⁾ ได้แบ่งลักษณะของ พฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็น 6 ลักษณะ ดังนี้

1. การกล้าแสดงออกขั้นพื้นฐาน (Basic Assertion) เป็นการแสดงออกเพื่อรักษาสิทธิตลอดจน ความเชื่อ ความรู้สึก และความคิดเห็น โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยทักษะทางสังคมอื่น ๆ เช่น ความเข้าใจ เข้าใจ การเผชิญหน้า การชักจูงใจ เป็นต้น
2. การกล้าแสดงออกในลักษณะเข้าอกเข้าใจ (Empathic Assertion) บ่อยครั้งที่คนเรามีความต้องการที่จะแสดงออกถึงความรู้สึกหรือความต้องการที่มากกว่าการแสดงออกอย่างปกติวิสัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อต้องการที่จะสื่อให้รู้ถึงความรู้สึกเข้าอกเข้าใจที่มีต่อบุคคลอื่น การกล้าแสดงออกในลักษณะเข้าอกเข้าใจจึงสมควรที่จะนำมาใช้ ลักษณะของประโยคที่แสดงถึงความรู้สึกดังกล่าวจะประกอบด้วย ประโยคที่บอกถึงการรับรู้สภาพการณ์ หรือความรู้สึกของบุคคลอื่น และตามด้วยประโยคที่ยืนยันถึงสิทธิของผู้พูด
3. การกล้าแสดงออกในลักษณะของการเพิ่มระดับ (Escalating Assertion) ในการแสดง พฤติกรรมกล้าแสดงออกนั้น ควรแสดงความรู้สึกทางลบให้น้อยที่สุดในขณะเดียวกันก็ได้ผลตามที่ต้องการ แต่ถ้าแสดงออกลักษณะเช่นนี้แล้วยังถูกละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอยู่ ผู้ที่ละเมิดจึงควรจะค่อย ๆ เพิ่มระดับของความเข้มของพฤติกรรมกล้าแสดงออกขึ้นไป หรืออาจจะใช้การเน้นความมั่นคงของการพูดของตนเองได้โดยไม่ต้องเพิ่มระดับของการกล้าแสดงออกจนอาจจะมีลักษณะใกล้เคียงกับความก้าวร้าว
4. การกล้าแสดงออกในลักษณะการเผชิญหน้า (Confrontive Assertion) เป็นการกล้าแสดงออกที่ใช้เมื่อเห็นคำพูดและการกระทำของบุคคลนั้นไม่ไปด้วยกัน ลักษณะของการกล้าแสดงลักษณะนี้จะบอกอย่างเป็นวัตถุวิสัยว่าอะไรที่บุคคลได้พูดว่าจะทำ และอะไรที่บุคคลนั้นได้กระทำไปจริง ๆ และหลังจากนั้นจะบอกถึงสิ่งที่ต้องการ การแสดงออกนี้เป็นการพูดไปตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น โดยไม่มีการตีความหรือ ประเมินค่าใด ๆ ทั้งสิ้น

5. การกล่าวแสดงออกในลักษณะของการใช้ภาษา ผม/ดิฉัน (I-Language Assertion) ภาษาผม/ ดิฉัน นี้ มีประโยชน์อย่างมากต่อการแสดงออกถึงความรู้สึกทางลบ ไม่ว่าความรู้สึกนั้นจะเกิดจากการที่ผู้อื่นพยายามจะเข้ามายุ่งเกี่ยวกับความรู้สึกหรือสิทธิส่วนบุคคลของเขา ตลอดจนความรู้สึกทางลบอันเกิดจากที่ผู้อื่นพยายามยึดเยียดและความคาดหวังของตนให้กับเขาซึ่งประกอบด้วยประโยค 4 ประโยค คือ

1. ประโยคที่บอกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (ผู้พูดบอกว่าพฤติกรรมของบุคคลอย่างชัดเจน)
  2. ประโยคที่บอกถึงผลที่เกิดขึ้น (ผู้พูดบอกว่าพฤติกรรมของบุคคลมีผลต่อชีวิต หรือความรู้สึกของเขาอย่างไร อย่างเป็นรูปธรรม)
  3. ประโยคที่แสดงถึงความรู้สึก (ผู้พูดบอกถึงความรู้สึก)
  4. ประโยคที่บอกถึงสิ่งที่อยากให้เกิดขึ้น (ผู้พูดบอกว่าเขาต้องการอะไร)
6. การกล่าวแสดงออกและการชักจูง (Assertion and Persuasion) บ่อยครั้งที่เราต้องการเสนอความคิดเห็นให้เป็นที่ยอมรับในที่ประชุมหรือกลุ่มโดยไม่แสดงความก้าวร้าวออกมา ซึ่งวิธีการที่จะเสนอความคิดในกลุ่มให้ได้ผลนั้น จะต้องพิจารณา 2 ปัจจัยหลัก นั่นคือ เวลา และลักษณะของประโยคที่พูดซึ่งแสดงความจริงใจของผู้พูด

นอกจากนี้ Clark ⁽²²⁾ ได้กล่าวถึงการแสดงออกที่เหมาะสมไว้ว่า

1. การแสดงตนต่อผู้อื่นทั้งด้วยคำพูดและไม่ใช้คำพูดโดยการแสดงออก คือ สามารถพูดแสดงความรู้สึกด้วยเสียงดังพอสมควร ชัดเจน มีการสบตาคู่สนทนา ในการพูดเกี่ยวกับตนเองสามารถกล่าวถึงสิ่งที่มีคุณค่าและน่าสนใจของตน ไม่ผูกขาดการสนทนา ไม่คุยโอ้อวด หรือนิ่งเฉยคอยฟังแต่ผู้อื่นพูดอย่างเดียว สบตากับผู้ที่พูดด้วย ไม่หลบสายตา พูดจาที่ททหายปราศรัย สามารถเริ่มกล่าวสนทนากับผู้อื่นก่อนได้และใช้ สรรพนามบุรุษที่ 1 แทนตนเอง เช่น ดิฉัน ผม ฉัน
2. การพูดแสดงความรู้สึกชัดเจนตรงไปตรงมา นั่นคือ แสดงสีหน้าเหมาะสม ลักษณะสีหน้าและลักษณะน้ำเสียงสอดคล้องกับความรู้สึกที่แท้จริง ยอมรับคำชมเชยอย่างจริงใจ สามารถใช้คำพูด “ทำไม” ได้ โดยใช้น้ำเสียงสุภาพ และไม่ทำหน้าบึ้งตึง สามารถเปิดเผยได้เมื่อมีความคิดเห็นที่ตรงข้าม

กับผู้อื่น สามารถแสดงสิทธิอันชอบธรรมและขอให้บุคคลอื่นแสดงต่อด้วยความยุติธรรมโดยไม่ทำลายสัมพันธภาพ และสามารถขอร้อง อธิบาย หรือแนะนำซ้ำอีกครั้งเพื่อให้มีความชัดเจน

3. มุ่งงาน ไม่หยุดนิ่งเฉย หรือรอคอยโชคชะตา นั่นคือ สามารถทำงานเต็มความสามารถของตนมี การวางแผนในการทำงาน รู้จักตั้งเป้าหมายในการทำงาน และทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ มีการสร้างนิสัยในการทำงาน กำหนดการทำงานแต่ละขั้นที่จะทำให้ตนเองพอใจอย่างมีเหตุผล ให้ความสนใจกับงานที่กำลังทำอยู่ถึงแม้จะไม่ชอบงานบางอย่างแต่ก็สามารถวางแผนทำให้สำเร็จ อีกทั้งในขณะทำงานสามารถกล่าวปฏิเสธในเรื่องที่ตนรู้สึกว่าไม่สามารถทำตามคำขอร้องของผู้อื่นได้ และเมื่อทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมายยังมีการให้รางวัลกับตัวเองบ้าง

4. การให้/การยอมรับคำวิจารณ์และการขอความช่วยเหลือ ได้แก่ สามารถรับฟังคำติชมด้วยความรู้สึกสบายใจ สามารถชมผู้อื่นเมื่อเขาทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จ รับผิดชอบต่อข้อบกพร่องของตนเอง สามารถขอความร่วมมือจากบุคคลอื่นได้ สามารถให้ข้อคิดเห็นหรือข้อวิจารณ์แก่ผู้อื่นด้วยท่าทีสุภาพ ไม่ ก้าวร้าว และพูดด้วยความจริงใจและด้วยความปรารถนาดี

5. การควบคุมความวิตกกังวล ความกลัว และความโกรธ ได้แก่ สามารถยืนยันสิทธิที่พึงมีพึงได้ของตนเอง แสดงความไม่เห็นด้วยโดยไม่รู้สึกผิดหรือรู้สึกไม่สบายใจในภายหลัง สามารถแสดงความโกรธออกมาได้โดยไม่เก็บกดหรือแสดงความก้าวร้าว สามารถจัดการกับปัญหา กับคำพูดเยาะเย้ย เสียดสีจากบุคคลอื่น และสามารถจัดการความกลัวที่เกิดจากความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผลจากแนวคิดที่กล่าวมาสามารถ

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปลักษณะของพฤติกรรมกล้าแสดงออกได้ว่า ลักษณะของพฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็นความสามารถในการรักษาสิทธิ ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น ของตนเองไว้ได้ และสามารถแสดงความต้องการหรือความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองผ่านทางสีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง และภาษา ได้อย่างเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์

2.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกล้าแสดงออกและการไม่กล้าแสดงออก

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกล้าแสดงออก มีทั้งส่วนที่เกิดจากภายในตัวบุคคล เช่น ความแข็งแรงสมบูรณ์ของร่างกาย หน้าตาผิวพรรณงดงาม การมีจิตใจที่มั่นคง รวมไปถึงการมีอารมณ์และสุขภาพจิตที่ดี เป็นต้น ส่วนปัจจัยที่เกิดจากภายนอก เช่น ผลกระทบที่ได้รับมาจากสิ่งแวดล้อม การได้รับคำชมและการได้รับความไว้วางใจ การได้รับการยกย่องและเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น การได้รับการสนับสนุนและการส่งเสริม เป็นต้น

ในทางตรงกันข้ามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการไม่กล้าแสดงออก ก็สามารถแบ่งได้ทั้งส่วนที่เกิดจากภายในตัวบุคคล เช่น เด็กมีร่างกายไม่สมบูรณ์รอบคอบ พิกการ รูปร่างหน้าตาซีเหร่ การมีจิตใจไม่มั่นคง อารมณ์อ่อนไหวง่าย และส่วนที่เกิดจากภายนอก เช่น การได้รับคำตำหนิ การถูกล้อเลียนเยาะเย้ย การถูกดูว่า และการลงโทษ การถูกข่มขู่ให้กลัว เป็นต้น

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แจ่มจันทร์ เกียรติกุล⁽²³⁾ ศึกษาเรื่องความเชื่อมั่นในตนเองและวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู 2 แบบ คือ แบบใช้เหตุผลและแบบเข้มงวด และอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทาง 2 แบบ คือ แบบครูเป็นศูนย์กลางและแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลและแบบเข้มงวด ที่อยู่ในชั้นเรียนแบบครูเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเองแตกต่างกัน เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลและแบบเข้มงวด ที่อยู่ในชั้นเรียนแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน เด็กปฐมวัยที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดและอยู่ในชั้นเรียนแบบครูเป็นศูนย์กลางและแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเองแตกต่างกัน

กุลชนก นิมหนู⁽²⁴⁾ ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการแสดงออกของวัยรุ่นที่มีรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า เด็กวัยรุ่นที่อาศัยในสังคมที่ต่างกัน ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาในรูปแบบที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมแสดงออกต่างกันและการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมแสดงออกของวัยรุ่น

วราภรณ์ ขัดทาน⁽²⁵⁾ ศึกษาเรื่องรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร พบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ณัฐธิดา ศรีมกุฎพันธ์⁽²⁶⁾ ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้สึภกาคภูมิใจในตนเองกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของเด็กสมาธิสั้นที่มารับการตรวจรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก หน่วยจิตเวชเด็ก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 102 คน ระหว่างเดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2551 ผลการศึกษาพบว่าเด็กสมาธิสั้นส่วนใหญ่มีความรู้สึภกาคภูมิใจในตนเองอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง คิดเป็นร้อยละ 50 และส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ร้อยละ 62.7 โดยเด็กสมาธิสั้นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน มีความรู้สึภกาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเด็กสมาธิสั้นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีความรู้สึภกาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกับเด็กสมาธิสั้นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและแบบใช้อำนาจควบคุม แต่ไม่แตกต่างจากเด็กสมาธิสั้นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ

ชุตินา เหม่าสุสิทธิ์⁽¹⁴⁾ ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 360 คน ระหว่าง 24 กรกฎาคม ถึง 31 สิงหาคม 2547 พบว่ารูปแบบการเลี้ยงดูเด็กมีอิทธิพลต่อพัฒนาการเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบผสมมีโอกาสที่จะมีพัฒนาการสงสัยว่าล่าช้าเป็น 1.9 เท่าของเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

วไลนารถ หอตระกูล⁽²⁷⁾ ศึกษาเรื่องการพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 / 4 โรงเรียนอัสสัมชัญ แผนกประถม โดยการนำเสนอผลการค้นคว้าวิชาวิทยาศาสตร์หน้าชั้นเรียนพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 / 4 โรงเรียนอัสสัมชัญ แผนกประถมมีการพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกที่สูงขึ้นในทุกด้าน คือ ด้านการประสานสายตา ด้านน้ำเสียงที่พูด ด้านการวางท่าทาง ด้านการแสดงออกทางสีหน้า และด้านเนื้อหาในการพูด

อนุศุภา นุราภักดิ์ และคณะ⁽²⁸⁾ ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปกป้องสิทธิของตนเองจากควันบุหรี่มือสองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร จำนวน 414 ราย ซึ่งเป็นผู้เคยได้รับควันบุหรี่มือสอง ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับควันบุหรี่มือสองเคยสูบบุหรี่ ร้อยละ 12.3 และไม่เคยสูบบุหรี่ร้อยละ 87.7 ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมปกป้องสิทธิของตนเองจากควันบุหรี่มือสองแบบไม่กล้าแสดงออก ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียน พฤติกรรมเคย/ไม่เคยสูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปกป้องสิทธิของตนเองจากควันบุหรี่มือสอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบอีกว่าปัจจัยภายในตัวบุคคลและปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายนอก ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปกป้องสิทธิของตนเองจากควันบุหรี่มือสอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional Descriptive Study) โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2561

ประชากรเป้าหมาย (Target Population) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ประชากรตัวอย่าง (Sample Population) ได้แก่ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2561 ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 7-10 ปี

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size Determination)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2561 โดยผู้วิจัยเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งสิ้น 217 คน

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane⁽²⁹⁾ โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% และมีความคลาดเคลื่อนในการสุ่มเท่ากับ 0.05

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2561 ที่ต้องการเก็บเป็นกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งสิ้น 217 คน

e คือ ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05

$$n = \frac{217}{1+217(0.05)^2} = 140 \text{ คน}$$

จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรดังกล่าว การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้ประชากรตัวอย่างจำนวน 140 คน และเพื่อป้องกันความคลื่อนที่อาจเกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดตัวอย่างอีกร้อยละ 10 รวมเป็นจำนวนทั้งหมด 154 คน แต่เนื่องจากเงื่อนไขของทางโรงเรียนที่ต้องการให้เก็บข้อมูลเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนที่ผู้ปกครองอนุญาต ผู้วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 184 คน

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sample Selective)

เกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion criteria)

1. เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2561 ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 7-10 ปี
2. สามารถอ่านออกเขียนได้ โดยหากไม่สามารถอ่านแบบสอบถามเองได้ ผู้วิจัยจะอ่านให้ฟัง แต่ไม่มีการอธิบายเพิ่มเติม
3. สม่ัครงใจและยินยอมให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion criteria)

ไม่มี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instrument)

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเอง ประกอบด้วยคำถาม 2 ส่วน ดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก ได้แก่ เพศ วันเดือนปีเกิด จำนวนพี่น้อง และลำดับการเกิด

1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลหลัก ได้แก่ เพศ อายุ ความสัมพันธ์กับเด็ก สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพหลักปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และลักษณะครอบครัว

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามรูปแบบการเลี้ยงดู โดยผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามรูปแบบการเลี้ยงดูของณริตา รัตนอัมพา⁽³⁰⁾ ซึ่งผู้วิจัยได้รับการอนุญาตให้สามารถใช้แบบสอบถามชุดนี้ได้

แบบสอบถามชุดนี้เป็นคำถามปลายปิด รวมทั้งหมด 50 ข้อ ในการตอบคำถามแต่ละข้อจะให้ผู้ดูแลหลักเลือกคำตอบเพียง 1 คำตอบ จำแนกตัวเลือกคำตอบเป็นลักษณะพฤติกรรมที่บ่งชี้รูปแบบการเลี้ยงดูเด็ก 3 รูปแบบ (Styles of child-rearing) ดังนี้

ตัวเลือกคำตอบที่ 1) คือ รูปแบบประชาธิปไตย (Authoritative style of child-rearing)

ตัวเลือกคำตอบที่ 2) คือ รูปแบบอำนาจนิยม (Authoritarian style of child-rearing)

ตัวเลือกคำตอบที่ 3) คือ รูปแบบตามใจ (Permissive style of child-rearing)

เกณฑ์ในการพิจารณา รูปแบบการเลี้ยงดูของผู้เลี้ยงดูเด็กแต่ละครอบครัวมี ดังนี้

1. ถ้าผู้เลี้ยงดูเด็กเลือกคำตอบที่ 1) ทุกข้อคำถาม แสดงว่า ผู้เลี้ยงดูเด็กมีลักษณะการเลี้ยงดูเด็กโดยใช้รูปแบบประชาธิปไตย

2. ถ้าผู้เลี้ยงดูเด็กเลือกคำตอบที่ 2) ทุกข้อคำถาม แสดงว่า ผู้เลี้ยงดูเด็กมีลักษณะการเลี้ยงดูเด็กโดยใช้รูปแบบอำนาจนิยม

3. ถ้าผู้เลี้ยงดูเด็กเลือกคำตอบที่ 3) ทุกข้อคำถาม แสดงว่า ผู้เลี้ยงดูเด็กมีลักษณะการเลี้ยงดูเด็กโดยใช้รูปแบบตามใจ

4. ถ้าผู้เลี้ยงดูเด็กเลือกคำตอบที่ 1) หรือคำตอบที่ 2) หรือคำตอบที่ 3) ไม่ครบทุกข้อคำถาม มีบางข้อคำถามเลือกคำตอบที่ 1) บางข้อคำถามเลือกคำตอบที่ 2) หรือ 3) แสดงว่าผู้เลี้ยงดูเด็กมี

ลักษณะการเลี้ยงดูเด็กโดยใช้รูปแบบผสม แบ่งเป็น

- รูปแบบประชาธิปไตยและอำนาจนิยมรวมกัน เป็นรูปแบบการเลี้ยงดูเด็กของผู้เลี้ยงดูที่เลือกคำตอบโดยมีบางข้อคำถามเลือกคำตอบที่ 1) และบางข้อคำถามเลือกคำตอบที่ 2) และไม่มีข้อคำถามใดเลือกคำตอบที่ 3) เลย

- รูปแบบประชาธิปไตยและตามใจรวมกัน เป็นรูปแบบการเลี้ยงดูเด็กของผู้เลี้ยงดูที่เลือกคำตอบโดยมีบางข้อคำถามเลือกคำตอบที่ 1) และบางข้อคำถามเลือกคำตอบที่ 3) และไม่มีข้อคำถามใดเลือกคำตอบที่ 2) เลย

- รูปแบบอำนาจนิยมและตามใจรวมกัน เป็นรูปแบบการเลี้ยงดูเด็กของผู้เลี้ยงดูที่เลือกคำตอบโดยมีบางข้อคำถามเลือกคำตอบที่ 2) และบางข้อคำถามเลือกคำตอบที่ 3) และไม่มีข้อคำถามใดเลือกคำตอบที่ 1) เลย

- รูปแบบประชาธิปไตย อำนาจนิยม และตามใจรวมกัน เป็นรูปแบบการเลี้ยงดูเด็กของผู้เลี้ยงดูที่เลือกคำตอบโดยมีบางข้อคำถามเลือกคำตอบที่ 1) บางข้อคำถามเลือกคำตอบที่ 2) และบางข้อคำถามเลือกคำตอบที่ 3)

ณริตา รัตน์อัมพา ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับครอบครัวที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ครอบครัว แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตร Kuder-Richardson 20 ได้ค่าความเที่ยง = 0.802

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมมารกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง โดยผู้วิจัย แปลและพัฒนาจากแบบทดสอบ How Assertive Am I? ของ University of Oxford 2015 ซึ่งเผยแพร่อย่างเปิดเผยและสามารถนำมาใช้ได้โดยไม่ต้องขออนุญาต

แบบสอบถามชุดนี้มีจำนวน 10 ข้อ ในการตอบคำถามแต่ละข้อจะให้นักเรียนชั้น **ประถมศึกษาปีที่ 3** เลือกคำตอบเพียง 1 คำตอบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตัวเลือก 1) ในแบบทดสอบเป็นตัวแทนของรูปแบบ เฉยๆ (Passive) ดังนั้นยังเลือก 1) มากเท่าไร ยิ่งเฉยๆ (Passive) มากเท่านั้น ถ้าเลือก 1) ตั้งแต่ 6 ตัวเลือกขึ้นไปแสดงว่ามักตอบสนองต่อพฤติกรรมสัมพันธ์ภาพแบบเฉยๆ (Passive)

ตัวเลือก 2) ในแบบทดสอบเป็นตัวแทนของรูปแบบ ก้าวร้าว (Aggressive) ดังนั้นยังเลือก 2) มากเท่าไร ยิ่งก้าวร้าว (Aggressive) มากเท่านั้น ถ้าเลือก 2) ตั้งแต่ 6 ตัวเลือกขึ้นไปแสดงว่ามักตอบสนองต่อพฤติกรรมสัมพันธ์ภาพแบบก้าวร้าว (Aggressive)

ตัวเลือก 3) ในแบบทดสอบเป็นตัวแทนของรูปแบบ ปกป้องสิทธิ์ (Assertive) ดังนั้นยังเลือก 3) มากเท่าไร ยิ่งปกป้องสิทธิ์ (Assertive) มากเท่านั้น ถ้าเลือก 3) ตั้งแต่ 6 ตัวเลือกขึ้นไปแสดงว่ามักตอบสนองต่อพฤติกรรมสัมพันธ์ภาพแบบปกป้องสิทธิ์ (Assertive)

หากไม่มีคำตอบตั้งแต่ 6 ตัวเลือกขึ้นไปแสดงว่าเป็นการตอบสนองแบบผสม

ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตร Cronbach's alpha ได้ค่าความเที่ยง = 0.714

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

1. ผู้วิจัยทำหนังสือติดต่อไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล และการเข้าถึงรายชื่อนักเรียน พร้อมทั้งประสานงานกับครูหัวหน้าแผนกเพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับขั้นตอนในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดวันที่จะเริ่มเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด
3. ผู้วิจัยขออนุญาตผู้ปกครองเพื่อเก็บข้อมูล ในการประชุมผู้ปกครองของโรงเรียนในวันที่ 26 ตุลาคม 2561 เวลา 15.00 - 16.00 น. โดยให้ผู้ปกครองลงนามในใบยินยอมตามความสมัครใจ พร้อมทั้งแจกแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ปกครองกรอกรายละเอียดและตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดประมาณ 20 - 30 นาที ขึ้นอยู่กับผู้ปกครอง ทั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเฉพาะผู้ปกครองที่มาประชุมในวันดังกล่าวและยินยอมเข้าร่วมการวิจัยตามความสมัครใจเท่านั้น
4. ผู้วิจัยคัดแยกรายชื่อเด็กที่ได้รับการอนุญาตจากผู้ปกครอง
5. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลส่วนของเด็กในวันที่ 29 ตุลาคม 2561 เวลา 08.00 - 09.00 น. โดยให้เด็กลงนามในใบยินยอมตามความสมัครใจ พร้อมทั้งแจกแบบสอบถามเพื่อให้เด็กตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดประมาณ 10 - 15 นาที ขึ้นอยู่กับเด็ก
6. ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลและคำตอบในแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์
7. ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วนำมาวิเคราะห์ผลทางสถิติ

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเป็นการเก็บข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถาม ดังนั้นผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเป็นความลับ ไม่นำข้อมูลส่วนตัวมาเปิดเผย รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมวิจัยได้รับทราบข้อมูลในการวิจัย และแสดงความยินยอมในการเข้าร่วมการวิจัยก่อนการทำการเก็บข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยเมื่อใดก็ได้ ผู้วิจัยจะระมัดระวังอันตรายที่จะเกิดขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยสามารถมีอิสระที่จะสมัครใจเข้าร่วมโครงการโดยไม่มีการข่มขู่บังคับใด ๆ จากผู้วิจัย หรือผู้ที่มีอิทธิพลอำนาจ และผู้วิจัยจะไม่แสวงหาประโยชน์จากผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยเพียงเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และจะไม่ทอดทิ้งหรือแบ่งแยกบุคคลหรือกลุ่มคนที่อาจได้รับประโยชน์จากความก้าวหน้าของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ (Data Analysis and Statistics)

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ Chi-square และวิเคราะห์ผลกระทบของตัวแปรต้นที่มีต่อตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ Binary Logistic Regression Analysis

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional Descriptive Studies) โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2561 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครอง ทั้งหมด 184 ครอบครัว ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนจากเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 180 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งให้เด็กนักเรียน และได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้ปกครอง จำนวน 174 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งให้ผู้ปกครอง แต่เมื่อนำมาจับคู่เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบในครอบครัวเดียวกันสามารถวิเคราะห์ได้ทั้งหมด 171 คู่ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ จำนวน ร้อยละ และสถิติเชิงอนุมาน คือ Chi-square และวิเคราะห์ผลกระทบของตัวแปรต้นที่มีต่อตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ Binary Logistic Regression Analysis

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งได้เป็น 5 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบไปด้วย เพศ จำนวน พี่น้อง และลำดับการเกิด

1.2 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบไปด้วย ช่วงอายุ ความสัมพันธ์กับเด็ก สถานภาพสมรส การศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และลักษณะของครอบครัว

ส่วนที่ 2 รูปแบบการเลี้ยงดูของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ส่วนที่ 3 รูปแบบพฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูกับพฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยสถิติ Chi-square และสถิติ Binary Logistic Regression Analysis

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ของปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

5.1 ความสัมพันธ์ของปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อรูปแบบการเลี้ยงดู ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยสถิติ Chi-square และสถิติ Binary Logistic Regression Analysis

5.2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยสถิติ Chi-square

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
Mean	แทน	ค่าเฉลี่ย
Min	แทน	ค่าต่ำสุด
Max	แทน	ค่าสูงสุด
Mode	แทน	ฐานนิยม
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X^2	แทน	ค่าไคสแควร์

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบไปด้วย เพศ จำนวน พี่น้อง และลำดับการเกิด

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ จำนวนพี่น้อง และลำดับที่ของบุตร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 174)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	80	46.0
หญิง	94	54.0
รวม	174	100
จำนวนพี่น้อง		
ลูกคนเดียว	70	40.2
ลูก 2 คน	83	47.7
ลูก 3 คน	21	12.1
รวม	174	100
ลำดับที่ของบุตร		
ลูกคนแรก	166	95.4
ลูกคนที่ 2	7	4.0
ลูกคนที่ 3	1	0.6
รวม	174	100

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 54) รองลงมาเป็นเพศชาย (ร้อยละ 46)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้อง 2 คน (ร้อยละ 47.7) รองลงมาเป็นลูกคนเดียว (ร้อยละ 40.2) และมีจำนวนพี่น้อง 3 คน (ร้อยละ 12.1) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นลูกคนแรก (ร้อยละ 95.4) รองลงมาเป็นลูกคนที่ 2 (ร้อยละ 4.0) และเป็นลูกคนที่ 3 (ร้อยละ 0.6) ตามลำดับ

1.2 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบไปด้วย ช่วงอายุ ความสัมพันธ์กับเด็ก สถานภาพสมรส การศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และลักษณะของครอบครัว

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ ช่วงอายุ ความสัมพันธ์กับเด็ก สถานภาพสมรส การศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้ต่อเดือน และลักษณะครอบครัว

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 174)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	49	28.2
หญิง	125	71.8
รวม	174	100
ช่วงอายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	2	1.1
31-40 ปี	96	55.2
41-50 ปี	65	37.4
51-60 ปี	8	4.6
มากกว่า 61 ปี	3	1.7
รวม	174	100
ความสัมพันธ์กับเด็ก		
บิดา	46	26.4
ปู่	1	0.6
มารดา	122	70.1
ย่า	1	0.6
ยาย	2	1.1
ลุง	2	1.1
รวม	174	100
สถานภาพสมรส		
อยู่ด้วยกัน	161	92.5
แยกกันอยู่	7	4.0
หย่าร้าง	4	2.3
หม้าย	2	1.2
รวม	174	100

ตารางที่ 2 (ต่อ) แสดงจำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ ช่วงอายุ ความสัมพันธ์กับ
 เด็ก สถานภาพสมรส การศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้ต่อเดือน และลักษณะครอบครัว

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 174)	ร้อยละ
การศึกษาสูงสุด		
มัธยมศึกษาตอนต้น	6	3.4
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	13	7.5
อนุปริญญา/ปวส.	17	9.8
ปริญญาตรี	106	60.9
สูงกว่าปริญญาตรี	32	18.4
รวม	174	100
อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ/แม่บ้าน	12	6.9
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	56	32.2
ประกอบอาชีพส่วนตัว	64	36.8
พนักงานบริษัท	18	10.3
เกษตรกร/ประมง	12	6.9
อื่น ๆ	12	6.9
รวม	174	100
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 9,000 บาท	17	9.8
9,000 – 15,000 บาท	39	22.4
15,001 – 20,000 บาท	34	19.5
มากกว่า 20,000 บาท	84	48.3
รวม	174	100
ลักษณะครอบครัว		
ครอบครัวเดี่ยว	102	58.6
ครอบครัวขยาย	72	41.4
รวม	174	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 71.8) รองลงมาเป็นเพศชาย (ร้อยละ 28.2)

ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี (ร้อยละ 55.2) รองลงมาคืออายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี (ร้อยละ 37.4) มีอายุอยู่ในช่วง 51-60 ปี (ร้อยละ 4.6) มีอายุมากกว่า 61 ปี (ร้อยละ 1.7) และมีอายุน้อยกว่า 30 ปี (ร้อยละ 1.1) ตามลำดับ

ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เป็นมารดาของเด็ก (ร้อยละ 70.1) รองลงมาคือมีความสัมพันธ์เป็นบิดา (ร้อยละ 26.4) มีความสัมพันธ์เป็นยายและลุงเป็นสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 1.1) และมีความสัมพันธ์เป็นปู่และย่าเป็นสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 0.6) ตามลำดับ

ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแบบอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 92.5) รองลงมาคือมีสถานภาพสมรสแบบแยกกันอยู่ (ร้อยละ 4.0) มีสถานภาพสมรสแบบหย่าร้าง (ร้อยละ 2.3) และมีสถานภาพสมรสแบบหม้าย (ร้อยละ 1.2) ตามลำดับ

ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 60.9) รองลงมาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 18.4) ระดับอนุปริญญา/ปวส. (ร้อยละ 9.8) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ร้อยละ 7.5) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 3.4) ตามลำดับ

ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพส่วนตัว (ร้อยละ 36.8) รองลงมาประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 32.2) ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท (ร้อยละ 10.3) และประกอบอาชีพเกษตรกร/ประมงหรือไม่ได้ประกอบอาชีพหรืออาชีพอื่น ๆ เป็นสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 6.9) ตามลำดับ

ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท (ร้อยละ 48.3) รองลงมาคือมีรายได้ต่อเดือน 9,000 - 15,000 บาท (ร้อยละ 22.4) มีรายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท (ร้อยละ 19.5) และรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 9,000 บาท (ร้อยละ 9.8) ตามลำดับ

ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะครอบครัวแบบครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 58.6) รองลงมาคือครอบครัวขยาย (ร้อยละ 41.4)

ส่วนที่ 2 รูปแบบการเลี้ยงดูของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และร้อยละ ของรูปแบบการเลี้ยงดูของกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบการเลี้ยงดู	จำนวน (n = 174)	ร้อยละ
แบบประชาธิปไตย	31	17.8
แบบผสมประชาธิปไตยและอำนาจนิยม	10	5.7
แบบผสมประชาธิปไตยและตามใจ	42	24.1
แบบผสมประชาธิปไตย อำนาจนิยม และตามใจ	91	52.3
รวม	174	100

จากตารางที่ 3 พบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นแบบผสมประชาธิปไตย อำนาจนิยม และตามใจ คิดเป็นร้อยละ 52.3 รองลงมาเป็นแบบผสมประชาธิปไตยและตามใจ คิดเป็นร้อยละ 24.1 แบบประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละ 17.8 และเป็นแบบผสมประชาธิปไตยและอำนาจนิยม คิดเป็นร้อยละ 5.7 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 รูปแบบพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละ ของรูปแบบพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของ
ตนเองของกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบพฤติกรรมการกล้าแสดงออก เพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง	จำนวน (n = 180)	ร้อยละ
ไม่กล้าแสดงออก (passive)	7	3.9
กล้าแสดงออก (assertive)	169	93.9
ก้าวร้าว (aggressive)	0	0
ผสม (passive และ assertive)	4	2.2
รวม	180	100

จากตารางที่ 4 พบว่า รูปแบบพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ของ
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นแบบกล้าแสดงออก คิดเป็นร้อยละ 93.9 รองลงมาเป็นแบบไม่กล้า
แสดงออก คิดเป็นร้อยละ 3.9 และแบบผสม คิดเป็นร้อยละ 2.2 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูกับพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์นั้น จะเป็นการวิเคราะห์เพื่อทำการจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันหรือมีลักษณะใกล้เคียงกันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยรวมตัวแปรให้เป็นกลุ่มเดียวกัน ดังนี้

1. รูปแบบการเลี้ยงดูแบบผสมประชาธิปไตยและอำนาจนิยม รูปแบบการเลี้ยงดูแบบผสมประชาธิปไตยและตามใจ และรูปแบบการเลี้ยงดูแบบผสมประชาธิปไตย อำนาจนิยม และตามใจ จัดอยู่ในกลุ่มรูปแบบการเลี้ยงดูแบบผสม
2. รูปแบบพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองแบบผสม จัดอยู่ในกลุ่มไม่กล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง

ตารางที่ 5 แสดงความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูที่มีผลต่อพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติ Chi-square

รูปแบบการเลี้ยงดู	รูปแบบพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง				X ²	P - value
	ไม่กล้าแสดงออก		กล้าแสดงออก			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ประชาธิปไตย	5	16.7	25	83.3	6.331	0.026*
ผสม	6	4.3	135	95.7		

* ใช้ค่าสถิติ Fisher's Exact Test ในการทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูล Statistic significant at p-value < 0.05

จากตารางที่ 5 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูกับพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง โดยใช้สถิติ Fisher's Exact Test กำหนดระดับนัยสำคัญที่ $p < 0.05$ พบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 6 แสดงความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูที่มีผลต่อพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติ Binary Logistic Regression Analysis

ปัจจัย	Adjusted OR	95% CI	P - value
รูปแบบการเลี้ยงดูแบบผสม	4.500	1.275, 15.884	0.019*

* ใช้ค่าสถิติ Binary Logistic Regression Analysis ในการทดสอบความสัมพันธ์ Statistic significant at p-value < 0.05

จากตารางที่ 6 เมื่อนำรูปแบบการเลี้ยงดูมาวิเคราะห์ปัจจัยทำนายกับพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง โดยใช้สถิติ Binary logistic regression analysis เมื่อควบคุมอิทธิพลจากตัวแปรอื่นด้วยวิธี Wald แล้ว พบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรูปแบบการเลี้ยงดูแบบผสมมีโอกาสทำให้เกิดพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง มากกว่ารูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสูงถึง 4.5 เท่า

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ของปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

5.1 ความสัมพันธ์ของปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อรูปแบบการเลี้ยงดู ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 3 ด้วยสถิติ Chi-square และสถิติ Binary Logistic Regression Analysis

ตารางที่ 7 แสดงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเลี้ยงดูของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติ Chi-square

ตัวแปร		รูปแบบการเลี้ยงดู				X ²	P - value
		ประชาธิปไตย		ผสม			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เพศเด็ก	ชาย	15	18.8	65	81.3	0.088	0.843
	หญิง	16	17.0	78	83.0		
จำนวนพี่น้อง	ลูกคนเดียว	10	14.3	60	85.7	0.997	0.420
	มีพี่น้อง	21	20.2	83	79.8		
เด็กเป็นบุตรลำดับที่	ลูกคนแรก	30	18.1	136	81.9	0.162	1.000
	ไม่ใช่ลูกคนแรก	1	12.5	7	87.5		
ช่วงอายุของผู้ปกครอง	ต่ำกว่า 40 ปี	16	16.3	82	83.7	0.690	0.340
	40 ปี ขึ้นไป	15	19.7	61	80.3		
ความสัมพันธ์กับเด็ก	บิดามารดา	27	16.1	141	83.9	10.128	0.010*
	ญาติ	4	66.7	2	33.3		
สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง	อยู่ด้วยกัน	29	18.0	132	82.0	0.057	1.000
	ไม่ได้อยู่ด้วยกัน	2	15.4	11	84.6		
การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง	ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	25.0	27	75.0	1.600	0.225
	ปริญญาตรีขึ้นไป	22	15.9	116	84.1		
อาชีพของผู้ปกครอง	ไม่ได้ประกอบอาชีพประจำ	3	25.0	9	75.0	0.454	0.450
	ประกอบอาชีพประจำ	28	17.3	134	82.7		

* ใช้ค่าสถิติ Fisher's Exact Test ในการทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูล Statistic significant at p-value < 0.05

ตารางที่ 7 (ต่อ) แสดงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเลี้ยงดูของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติ Chi-square

ตัวแปร		รูปแบบการเลี้ยงดู				X ²	P - value
		ประชาธิปไตย		ผสม			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง	ต่ำกว่า 15,000 บาท	5	8.9	51	91.1	4.455	0.036*
	15,000 บาท ขึ้นไป	26	22.0	92	78.0		
ลักษณะของครอบครัว	ครอบครัวเดี่ยว	19	18.6	83	81.4	0.111	0.842
	ครอบครัวขยาย	12	16.7	60	83.3		

* ใช้ค่าสถิติ Fisher's Exact Test ในการทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูล Statistic significant at p-value < 0.05

จากตารางที่ 7 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบการเลี้ยงดู โดยใช้สถิติ Fisher's Exact Test กำหนดระดับนัยสำคัญที่ $p < 0.05$ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเลี้ยงดู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความสัมพันธ์กับเด็ก และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง

ตารางที่ 8 แสดงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเลี้ยงดูของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติ Binary Logistic Regression Analysis

ปัจจัย	Adjusted OR	95% CI	P - value
ความสัมพันธ์กับเด็กที่ญาติเป็นผู้ให้ข้อมูล	0.217	0.065, 0.732	0.014*
การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองที่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป	4.372	1.470, 13.001	0.008*
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง 15,000 บาท ขึ้นไป	0.205	0.065, 0.647	0.007*

* ใช้ค่าสถิติ Binary Logistic Regression Analysis ในการทดสอบความสัมพันธ์ Statistic significant at p-value < 0.05

จากตารางที่ 8 เมื่อนำปัจจัยส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ปัจจัยทำนายรูปแบบการเลี้ยงดู โดยใช้สถิติ Binary logistic regression analysis เมื่อควบคุมอิทธิพลจากตัวแปรอื่นด้วยวิธี Wald แล้ว พบว่า ปัจจัยทำนายผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเลี้ยงดูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ

ความสัมพันธ์กับเด็ก โดยความสัมพันธ์ที่ญาติเป็นผู้ให้ข้อมูล มีโอกาสในการเลี้ยงดูแบบผสมน้อยกว่า ความสัมพันธ์ที่บิดามารดาเป็นคนให้ข้อมูล 0.2 เท่า

การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีโอกาสในการเลี้ยงดูแบบผสม สูงกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 4.3 เท่า

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองที่มีรายได้ 15,000 บาท ขึ้นไป มีโอกาสในการเลี้ยงดูแบบผสม น้อยกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท ถึง 0.2 เท่า

5.2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 9 แสดงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติ Chi-square

ตัวแปร		รูปแบบพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง				X ²	P - value
		ไม่กล้าแสดงออก		กล้าแสดงออก			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เพศเด็ก	ชาย	5	6.5	72	93.5	0.001	1.000
	หญิง	6	6.4	88	93.6		
จำนวนพี่น้อง	ลูกคนเดียว	1	1.4	69	98.6	4.931	0.028*
	มีพี่น้อง	10	9.9	91	90.1		
เด็กเป็นบุตรลำดับที่	ลูกคนแรก	11	6.7	152	93.3	0.577	1.000
	ไม่ใช่ลูกคนแรก	0	0.0	8	100.0		
ช่วงอายุของผู้ปกครอง	ต่ำกว่า 40 ปี	5	5.2	92	94.8	0.608	0.534
	40 ปี ขึ้นไป	6	8.1	68	91.9		
ความสัมพันธ์กับเด็ก	บิดามารดา	10	6.1	155	93.9	1.082	0.333
	ญาติ	1	16.7	5	83.3		
สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง	อยู่ด้วยกัน	10	6.3	148	93.7	0.037	0.592
	ไม่ได้อยู่ด้วยกัน	1	7.7	12	92.3		
การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง	ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	5.7	33	94.3	0.038	1.000
	ปริญญาตรีขึ้นไป	9	6.6	127	93.4		
อาชีพของผู้ปกครอง	ไม่ได้ประกอบอาชีพประจำ	2	16.7	10	83.3	2.246	0.174
	ประกอบอาชีพประจำ	9	5.7	150	94.3		

* ใช้ค่าสถิติ Fisher's Exact Test ในการทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูล Statistic significant at p-value < 0.05

ตารางที่ 9 (ต่อ) แสดงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติ Chi-square

ตัวแปร		รูปแบบพฤติกรรมการกล้าแสดงออก เพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง				X ²	P - value
		ไม่กล้าแสดงออก		กล้าแสดงออก			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของผู้ปกครอง	ต่ำกว่า 15,000 บาท	3	5.5	52	94.5	0.129	1.000
	15,000 บาท ขึ้นไป	8	6.9	108	93.1		
ลักษณะของ ครอบครัว	ครอบครัวเดี่ยว	9	8.9	92	91.1	2.517	0.203
	ครอบครัวขยาย	2	2.9	68	97.1		

* ใช้ค่าสถิติ Fisher's Exact Test ในการทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูล Statistic significant at p-value < 0.05

จากตารางที่ 9 เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง โดยใช้สถิติ Fisher's Exact Test กำหนดระดับนัยสำคัญที่ $p < 0.05$ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ จำนวนพี่น้อง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ในปีการศึกษา 2561 โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง และแบบสอบถามพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ จำนวน ร้อยละ และสถิติเชิงอนุมาน คือ Chi-square และวิเคราะห์ผลกระทบของตัวแปรต้นที่มีต่อตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ Binary Logistic Regression Analysis

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

1.1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวนพี่น้อง 2 คน และเป็นลูกคนแรก

1.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี มีความสัมพันธ์เป็นมารดาของเด็ก มีสถานภาพสมรสแบบอยู่ด้วยกัน มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพส่วนตัว รองลงมาคือรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท และมีลักษณะครอบครัวแบบครอบครัวเดี่ยว

2. รูปแบบการเลี้ยงดูของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นแบบผสมประชาธิปไตย อำนาจนิยม และตามใจ (ร้อยละ 52.3) รองลงมาเป็นแบบผสมประชาธิปไตยและตามใจ (ร้อยละ 24.1) แบบประชาธิปไตย (ร้อยละ 17.8) และเป็นแบบผสมประชาธิปไตยและอำนาจนิยม (ร้อยละ 5.7)

3. รูปแบบพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง

รูปแบบพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นแบบกล้าแสดงออก (ร้อยละ 93.9) รองลงมาเป็นแบบไม่กล้าแสดงออก (ร้อยละ 3.9) และแบบผสม (ร้อยละ 2.2)

4. ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูกับพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง

รูปแบบการเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรูปแบบการเลี้ยงดูแบบผสม มีโอกาสทำให้เกิดพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง มากกว่ารูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสูงถึง 4.5 เท่า และรูปแบบการเลี้ยงดูเป็นปัจจัยทำนายผลกระทบของพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง

5. ความสัมพันธ์ของปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเลี้ยงดู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความสัมพันธ์กับเด็ก โดยความสัมพันธ์ที่ญาติเป็นผู้ให้ข้อมูล มีโอกาสในการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มากกว่าความสัมพันธ์ที่บิดามารดาเป็นคนให้ข้อมูล และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท มีโอกาสทำให้เกิดรูปแบบการเลี้ยงดูแบบผสม มากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000 บาท ขึ้นไป

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ จำนวนพี่น้อง โดยเด็กที่เป็นลูกคนเดียว มีโอกาสทำให้เกิดพฤติกรรม กล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง มากกว่าเด็กที่มีพี่น้อง

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองแบบผสม (ประชาธิปไตย อำนาจนิยม และตามใจรวมกัน) คิดเป็นร้อยละ 52.3 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณริตา รัตนอัมพา⁽³⁰⁾ ที่ได้ทำการศึกษาการเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียนของครอบครัวในชุมชนเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเลี้ยงดูแบบผสม (ประชาธิปไตย อำนาจนิยม และตามใจรวมกัน) คิดเป็นร้อยละ 88.9 แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐธิดา ศรีมกุฎพันธ์⁽²⁶⁾ ที่ศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้สึภภาคภูมิใจในตนเองกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของเด็กสมาธิสั้นที่มา รับการตรวจรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก หน่วยจิตเวชเด็ก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละ 62.7 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้เป็นเด็กปกติที่มีอายุระหว่าง 7-10 ปี แต่กลุ่มตัวอย่างของณัฐธิดา ศรีมกุฎพันธ์ เป็นเด็กที่มีอายุระหว่าง 8-15 ปี และได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคสมาธิสั้น ซึ่งการเลี้ยงดูเด็กสมาธิสั้นอาจมีรูปแบบที่แตกต่างไปจากเด็กปกติ คือเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ที่บิดามารดาจะอนุญาตให้เด็กมีอิสระตามควรแก่วุฒิภาวะ แม้ว่าบิดามารดาจะกำหนดขอบเขตพฤติกรรมของเด็ก และกำหนดให้เด็กเชื่อฟังและปฏิบัติตามแนวทางที่บิดามารดากำหนดไว้ แต่ในขณะเดียวกันก็ยังเปิดโอกาสให้เด็กได้เป็นตัวของตัวเอง รับฟังเหตุผลจากเด็กและสนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ของครอบครัว หรืออาจเป็นเพราะบริบทครอบครัวที่ศึกษาในจังหวัดตรังและในจังหวัดขอนแก่น ที่เป็นครอบครัวในสังคมต่างจังหวัดซึ่งมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตที่ยุ้งยากซับซ้อนน้อยกว่าครอบครัวในสังคมเมือง ทำให้ครอบครัวมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของเด็กที่ต่างกันไปจึงทำให้มีรูปแบบการเลี้ยงดูที่ต่างกันได้ ดังที่ Wibultanaphan⁽³¹⁾ กล่าวว่า ความคาดหวังของบิดามารดาต่อคุณลักษณะของเด็กจะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับบริบทของวัฒนธรรมการดำรงชีวิตในสังคม โดยเด็กในสังคมต่างจังหวัดมีวิถี

การดำรงชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ต้องดิ้นรนมากนัก และผู้ปกครองจะมีโอกาสทางการศึกษาน้อยกว่า จึงอาจเลี้ยงดูเด็กแบบยึดหยุ่นตามสถานการณ์จนเป็นรูปแบบการเลี้ยงดูแบบผสมที่ไม่ได้ยึดรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งอย่างชัดเจน

จากผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองเป็นแบบกล้าแสดงออก คิดเป็นร้อยละ 93.9 ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของอนุศุภา นุราภักดิ์ และคณะ⁽²⁸⁾ ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปกป้องสิทธิ์ของตนเองจากคว้นบุหรีมือสองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับคว้นบุหรีมือสอง ทั้งกลุ่มที่เคยสูบบุหรีและไม่เคยสูบบุหรี ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมปกป้องสิทธิ์ของตนเองจากคว้นบุหรีมือสอง แบบไม่กล้าแสดงออก ได้แก่ การไม่สนใจ/เฉยๆ คิดเป็นร้อยละ 45.1 และเดินหนีคิดเป็นร้อยละ 35.1 ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองในงานวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่เป็นการปกป้องสิทธิ์ในสถานการณ์ทั่วไปและใช้กลุ่มตัวอย่างอายุ 7-10 ปี แต่สำหรับการศึกษาเรื่องการปกป้องสิทธิ์ของตนเองจากคว้นบุหรีมือสอง ใช้แบบสอบถามเฉพาะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรีเท่านั้นและศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีค่านิยมทางบวกต่อเรื่องการสูบบุหรี จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างนี้อาจยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการปกป้องสิทธิ์ของตนเองจากคว้นบุหรีมือสองมากนัก

จากผลการศึกษา พบว่ารูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกุลชนก นิ้มหนู⁽²⁴⁾ ที่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมแสดงออกของวัยรุ่นที่มีรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเด็กวัยรุ่นที่อาศัยในสังคมที่ต่างกันได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาในรูปแบบที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมแสดงออกต่างกัน และการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมแสดงออกของวัยรุ่น และยังเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของวรารณ ชัดทาน⁽²⁵⁾ ที่ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร พบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวมไปถึงงานวิจัยของ ณิชฐิตา ศรีมกุฎพันธ์⁽²⁶⁾ ได้

ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของเด็กสมาธิสั้นที่มารับการตรวจรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก หน่วยจิตเวชเด็ก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พบว่าเด็กสมาธิสั้นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน มีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและเด็กสมาธิสั้นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกับเด็กสมาธิสั้นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและแบบใช้อำนาจควบคุม แต่ไม่แตกต่างจากเด็กสมาธิสั้นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ ทั้งนี้จากงานวิจัยในครั้งนี้พบว่ารูปแบบการเลี้ยงดูแบบผสม มีโอกาสทำให้เกิดพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง มากกว่ารูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสูงถึง 4.5 เท่า เนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูแบบผสมมีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์มากกว่าการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งการยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์นี้เป็นผลดีที่จะช่วยให้เด็กสามารถเรียนรู้ทักษะทางสังคม การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น และสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม แต่สำหรับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะเน้นการเลี้ยงดูที่บิดามารดาจะอนุญาตให้เด็กมีอิสระตามควรแก่วุฒิภาวะ แต่ในขณะเดียวกันบิดามารดาที่กำหนดขอบเขตพฤติกรรมของเด็ก และกำหนดให้เด็กเชื่อฟังและปฏิบัติตามแนวทางที่บิดามารดาที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจยังไม่ได้ส่งเสริมทักษะเรื่องการปกป้องสิทธิ์ของตนเองมากเท่าที่ควร

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเลี้ยงดู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองยังเป็นปัจจัยทำนายผลกระทบของรูปแบบการเลี้ยงดูอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับที่ Berns⁽³²⁾ ได้กล่าวไว้ว่า ครอบครัวที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีลักษณะการเลี้ยงดูเด็กแตกต่างกันตามประสบการณ์ความกดดันที่ครอบครัวต้องเผชิญ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของมัทนา สารสุทธกุล⁽³³⁾ ที่ศึกษาเรื่องประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษา เพื่อส่งเสริมส่งพฤติกรรมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาหลังคลอด ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 1 กรุงเทพฯ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเลี้ยงดูบุตร คือ อาชีพและรายได้ของครัวเรือน โดยมีความสัมพันธ์แบบมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า จำนวนพี่น้องในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับรูปแบบพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Daniel Eckstein⁽³⁴⁾ ที่ศึกษาเรื่อง A Review of 200 Birth-Order Studies: Lifestyle Characteristics พบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตมีความสัมพันธ์กับลำดับการเกิด และยังเป็นการศึกษาทฤษฎีลำดับการเกิด (Birth-Order) ของ Alfred Adler⁽³⁵⁾ ที่บอกว่าการเกิดมาเป็นลูกคนที่เท่าไรของครอบครัว ย่อมมีความหมายสำหรับบุคลิกภาพมาก ซึ่งการเป็นลูกคนเดียวมักจะถูกตามใจ แต่ลูกคนเดียวมีโอกาสดีตรงที่ไม่ถูกแย่งความรัก จึงทำให้เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความมองอาจกล้าหาญสูงและมักจะเฉลียวฉลาด

อย่างไรก็ตามรูปแบบการเลี้ยงดูที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกัน รูปแบบการเลี้ยงดูแบบหนึ่งอาจเหมาะสมกับครอบครัวหนึ่งแต่อาจไม่เหมาะสมกับครอบครัวอื่น และบางครอบครัวอาจต้องใช้รูปแบบการเลี้ยงดูเด็กที่หลากหลายจึงจะเหมาะสมกับเด็ก แต่ไม่ว่าครอบครัวจะใช้การเลี้ยงดูรูปแบบใดในการเลี้ยงดูเด็ก ผู้เลี้ยงดูควรคำนึงถึงหลักในการเลี้ยงดู ได้แก่ การให้การดูแลตามความต้องการพื้นฐานของเด็ก การใช้เวลาใกล้ชิดกับเด็ก มีสัมพันธภาพที่ดีกับเด็ก สร้างบรรยากาศในครอบครัวให้อบอุ่น มีความคาดหวังต่อเด็กอย่างสมเหตุสมผล เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความรู้สึกรหรือความคิดเห็นอย่างอิสระและคอยให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งยังช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการและพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมได้อีกด้วย

ข้อจำกัดในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษากลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพียงโรงเรียนเดียวเท่านั้น ดังนั้นปัจจัยต่าง ๆ อาจมีความแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ การนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น จึงควรมีการพิจารณาเพิ่มเติม

การศึกษาในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในลักษณะ self-report ซึ่งผู้ตอบอาจตอบตามความคาดหวังของสังคม และไม่ใช่คำตอบที่ตรงกับสถานการณ์จริง ดังนั้นจึงอาจมีการพิจารณาการประเมินผลแบบอื่นเพิ่มเติม เช่น การสังเกตพฤติกรรม กรณีศึกษา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นการเลี้ยงดูที่เหมาะสมควรดูแลเด็กโดยให้ความรักความอบอุ่นดูแลเอาใจใส่ตามสมควร ยอมรับในตัวเด็ก และใช้เหตุผลอย่างสม่ำเสมอ ยึดหยุ่นได้บ้างตามขอบเขตที่เหมาะสม เพราะขอบเขตที่เหมาะสมจะทำให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง และในขณะเดียวกันเด็กจะเคารพเหตุผลของผู้อื่นด้วย สิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อการปรับตัวซึ่งจะก่อเกิดเป็นบุคลิกภาพในทางบวกของเด็กต่อไป และนอกจากการเลี้ยงดูที่บ้านแล้ว ควรให้ความสำคัญกับเรื่องโรงเรียนด้วย ผู้ปกครองควรเลือกโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนและการอบรมนักเรียนที่สอดคล้องกับแนวทางการเลี้ยงดูของครอบครัว เพื่อให้รูปแบบการเลี้ยงดูเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้เด็กไม่สับสนในการเรียนรู้ สามารถปรับตัวได้ง่ายขึ้น ทั้งยังช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองอย่างเหมาะสมอีกด้วย
2. จากผลการวิจัยที่พบว่าเด็กที่เป็นลูกคนเดียว มีโอกาสแสดงพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง มากกว่าเด็กที่มีพี่น้อง ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าครอบครัวที่มีลูกมากกว่า 1 คน ควรหาวิธีการเลี้ยงดูที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองได้ เทียบเท่ากับเด็กที่เป็นลูกคนเดียว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเชิงวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการเลี้ยงดูต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์

2. ควรมีการศึกษาเชิงวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรม
กล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก เช่น ผลการเรียน ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
กับครอบครัว เช่น ครอบครัวที่ย่ำรุ่ง ครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ หรือปัจจัยด้านชนิดของสถานศึกษา

บรรณานุกรม

1. ปราณี สุทธิสุนทร. การอบรมเลี้ยงดูเด็ก. วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา. 2550;5(1):105-18.
2. เยวพา เตชะคุปต์. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร; 2540.
3. Tromby CAR, M. V. . Occupational Therapy for Physical Dysfunctions. Philadelphia2002.
4. อุมภาพร ตรังคสมบัติ. EVEREST พาลูกค้นหาความนับถือตนเอง. พิมพ์ครั้งที่ 3 ed. กรุงเทพฯ: ชันดำการพิมพ์; 2553.
5. กรมวิชาการ. คู่มือและสื่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา; 2537.
6. [Pholphirul P. \[Internet\]. Self-Esteem \[Internet\]. 2016 \[cited 2016 July 22\]. Available from: \[https://web.facebook.com/PiriyaPholphirul/posts/1084755971612947/?_rdc=1&_rdr\]\(https://web.facebook.com/PiriyaPholphirul/posts/1084755971612947/?_rdc=1&_rdr\).](https://web.facebook.com/PiriyaPholphirul/posts/1084755971612947/?_rdc=1&_rdr)
7. สุมณ อมรวิวัฒน์และคณะ. การอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีไทย. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย2534.
8. สมคิด อิศระวัฒน์. ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเด็กของคนไทยซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล; 2541.
9. สายฝน จันทะพรหม. อิทธิพลของครอบครัวและกลุ่มเพื่อนที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ ของวัยรุ่นตอนปลาย ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณีนักเรียนชาย-หญิง ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2546.
10. สมศรี ประเสริฐวงศ์. การอบรมเลี้ยงดูเด็ก. 2 พ, editor. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2534.
11. จุฬาลักษณ์ สมภารวงศ์. เซวน์อารมณ์ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา กับการจัดการความขัดแย้งของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2552.
12. Baumrind D. Child care practices antedating three patterns of preschool behavior. . Genetic Psychology Monographs. 1967;75:43-88.
13. Baumrind D. Current Patterns of Parental Authority. Developmental Psychology Monographs. 1971;4:1-103.
14. ชูติมา เหม้าสุสิทธิ์. อิทธิพลของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยในจังหวัดร้อยเอ็ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล; 2548.
15. Wolpe J. The practice of behavior therapy. . 3rd Ed ed. New York: Pergamon;

1982.

16. Alberti & Emmon. Your Perfect Right: A Guide to Assertive Living 5th Ed ed: Impact Publishers; 1986.
17. หลุยส์ จำปาเทศ . จิตวิทยาการจูงใจ. . กรุงเทพฯ: สามัคคีสาสน์; 2533.
18. Kelley C. Assertion training: A facilitator's guide. CA: University Associates: San Diego; 1979.
19. Bower SAaB, G.H. Asserting yourself: A practical guide for positive change. 1976.
20. Lange and Jakubowski. Responsible assertive behavior: Cognitive/behavioral procedures for trainers. Champaign, Ill1976.
21. Jakubowski La. The assertive Option. Champaign, IL.1978.
22. Clark C. Assertive skills for nurses. Contemporary Publishing1978.
23. แจ่มจันทร์ เกียรติกุล. การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองและวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน และอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแตกต่างกัน กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร; 2531.
24. กุลชนก นิมหนู. พฤติกรรมการแสดงออกของวัยรุ่นที่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่างกันในเขตเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2537.
25. วราภรณ์ ชัดทาน. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล; 2557.
26. ณัฐธิดา ศรีมกุฎพันธ์. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของเด็กสมาธิสั้นที่มารับการตรวจรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก หน่วยจิตเวชเด็ก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2550.
27. วไลนารถ หอตระกูล. การพัฒนาพฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 / 4 โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม โดยการนำเสนอผลการค้นคว้าวิชาวิทยาศาสตร์หน้าชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม; 2557.
28. อนุศญา นุราภักดิ์ และคณะ. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมปกป้องสิทธิของตนเองจากคว้นบุหรืมือสอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี. 2557;30(พฤษภาคม-สิงหาคม 2557).
29. Taro Yamane. Statistics: An Introductory Analysis. 3rd Ed ed. New York: Harper and Row; 1973.
30. ณริตา รัตนอัมพา. การเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียนของครอบครัวในชุมชนเมือง จังหวัดขอนแก่น ขอนแก่น:

มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2555.

31. Wibultanaphan M. Factor related to parental childrearing behavior of preschool children in Bangkok. Bangkok: Mahidol University; 2009.

32. Berns RM. Child, Family, School, Community: Socialization and Support. 8th ed ed. USA: Belmont; 2007.

33. มัทนา สารสุทธกุล. ประสิทธิภาพของโปรแกรมสุขศึกษา เพื่อส่งเสริมส่งพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่ ของมารดาหลังคลอด ในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 1 กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2554.

34. Daniel Eckstein. A Review of 200 Birth-Order Studies: Lifestyle Characteristics. The Journal of Individual Psychology. 2014;66(4).

35. Alfred Adler. Position in family influences lifestyle. International Journal of Individual Psychology. 1937;3:211-27.

ส่วนที่1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างและกรอกข้อมูลให้ครบถ้วน

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก

เพศ ชาย

หญิง

วัน/เดือน/ปี เกิด .....

จำนวนพี่น้องทั้งหมด (บิดา มารดาเดียวกัน) .....

เด็กเป็นบุตรลำดับที่ .....

2. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง

เพศ ชาย

หญิง

ปัจจุบันท่านอายุ.....ปี

ความสัมพันธ์กับเด็ก.....

สถานภาพสมรส

อยู่ด้วยกัน

แยกกันอยู่

หย่าร้าง

หม้าย

ท่านจบการศึกษาชั้นสูงสุดชั้นใด

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

อนุปริญญา/ปวส.

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพหลักประเภทใด

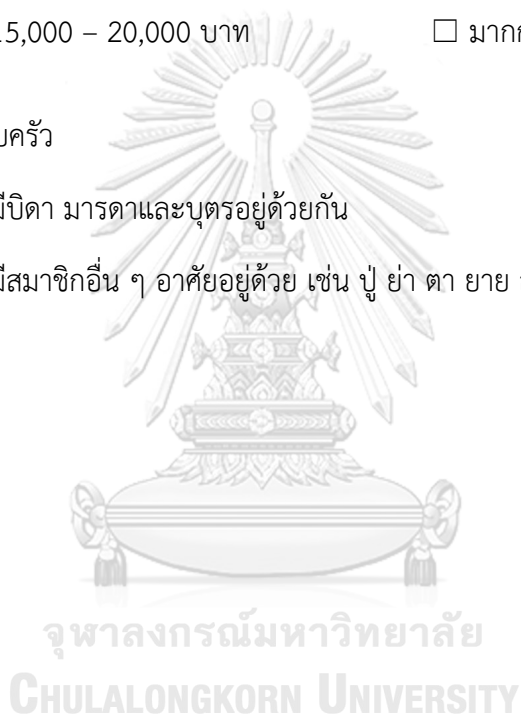
☐ ไม่ได้ประกอบอาชีพ/แม่บ้าน	☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
☐ ประกอบอาชีพส่วนตัว	☐ พนักงานบริษัท
☐ เกษตรกร/ประมง	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ ต่ำกว่า 9,000 บาท	☐ 9,000 – 15,000 บาท
☐ 15,000 – 20,000 บาท	☐ มากกว่า 20,000 บาท

ลักษณะครอบครัว

☐ มีบิดา มารดาและบุตรอยู่ด้วยกัน
☐ มีสมาชิกอื่น ๆ อาศัยอยู่ด้วย เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา พี่เลี้ยง เป็นต้น

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ ตามข้อความที่ตรงกับคำตอบ โดยแต่ละข้อให้
เลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือกเท่านั้น

1. เวลาที่ท่านออกไปธุระนอกบ้านขณะฝนตก เมื่อกลับถึงบ้านเด็กเรียกให้เข้าไปหา แต่เสื้อผ้าของท่านเปียกฝน ท่านทำอย่างไร
  - 1) ยิ้มทักทายและบอกเด็กว่าขอเปลี่ยนชุดก่อนแล้วจะเข้าไปหา
  - 2) ทำหน้าบึ้งใส่เด็กและสั่งให้เด็กเข้าไปหาท่านเอง
  - 3) ยิ้มทักทายและรีบเข้าไปหาเด็กโดยไม่เปลี่ยนชุดก่อน
2. เมื่อท่านเห็นเด็กแบ่งขนมให้เพื่อน ท่านทำอย่างไร
  - 1) พุดชมเชยเด็กว่าทำดีมากที่แบ่งขนมให้เพื่อนทานด้วย
  - 2) ไม่พูดชื่นชมใด ๆ และสั่งห้ามไม่ให้เด็กเอาขนมให้เพื่อนทานอีก
  - 3) พุดชมเชยเด็กว่าน้ำใจดีเลิศ ต้องให้รางวัลตอบแทน
3. เมื่อถึงเวลาอาบน้ำ แต่เด็กกำลังเล่นและปฏิเสธไม่ยอมอาบน้ำ ท่านทำอย่างไร
  - 1) เสนอเด็กว่าอาบน้ำก่อนแล้วค่อยเล่นต่อดีไหม
  - 2) บังคับให้หยุดเล่นแล้วมาอาบน้ำเดี๋ยวนี้ ถ้าไม่มาจะถูกตี
  - 3) ยอมให้เด็กเล่นต่อจนพอใจ แล้วค่อยพามาอาบน้ำ
4. ท่านส่งเสริมการเล่นของเด็กโดยเลือกซื้อของเล่นให้เด็กอย่างไร
  - 1) ซื้อของเล่นตามเพศและพัฒนาการของเด็ก
  - 2) ซื้อของเล่นตามที่ท่านอยากซื้อให้เท่านั้น
  - 3) ซื้อของเล่นทุกอย่างตามที่เด็กอยากเล่นหรืออยากได้
5. ท่านดูแลให้เด็กแปรงฟันอาบน้ำอย่างไร
  - 1) ให้เด็กทำเองโดยคอยช่วยเหลือเมื่อเด็กทำไม่สะอาด
  - 2) ให้เด็กทำเองโดยคอยกำกับให้เด็กทำตามขั้นตอนที่ท่านสั่งเท่านั้น
  - 3) ทำทุกอย่างให้เด็กโดยไม่ให้เด็กทำเองเลย

6. เมื่อท่านเห็นเด็กเล่นปืนปายบันไดบ้าน ท่านทำอะไร
- 1) บอกให้เด็กหยุดปืนและลงมา เพราะเด็ยตกลงมาแขนขาหัก
  - 2) สั่งให้เด็กหยุดปืนและลงมา ท่านจะทำโทษที่เล่นแผลงแผลง
  - 3) ให้เด็กเล่นต่อไปโดยมีท่านยืนดูอยู่ห่าง ๆ และไม่ห้ามเด็ก
7. เมื่อเด็กนำหนังสือภาพมาเปิดให้ท่านดูและขอให้ท่านเล่าให้ฟัง ขณะที่ท่านกำลังทำงานบ้าน ท่านทำอะไร
- 1) สนใจหนังสือที่เด็กเอามาให้ดู และบอกว่าทำงานบ้านเสร็จจะเล่าให้ฟัง
  - 2) ไม่สนใจหนังสือที่เด็กเอามาให้ดู และสั่งให้เด็กไปที่อื่นอย่าเพิ่งเข้ามารบกวน
  - 3) เปิดหนังสือเล่าให้เด็กฟัง และเลิกทำงานบ้าน
8. เวลาที่เด็กร้องงอแงอยากได้ของเล่น แต่ท่านไม่ซื้อให้เพราะแพงเกินไป ท่านทำอะไร
- 1) รอให้เด็กสงบแล้วชี้แจงเด็กว่าของเล่นแพงเกินไปและเสนอของเล่นอื่นแทน
  - 2) ไม่ซื้อให้แล้วเดินหนีโดยไม่ชี้แจงเด็กว่าของเล่นแพงเกินไป
  - 3) ซื้อของเล่นให้ตามที่เด็กต้องการและไม่ชี้แจงเด็กว่าของเล่นแพงเกินไป
9. เมื่อเด็กไม่ยอมนอนกลางวันและตอรองให้ท่านนอนด้วย ท่านทำอะไร
- 1) บอกเด็กหลับตาและกล่อมเด็กนอนด้วยกัน
  - 2) จ้องเด็กด้วยสายตาและบังคับให้เด็กหลับตาเดี๋ยวนี้ ถ้าไม่หลับจะถูกตี
  - 3) บอกเด็กว่าถ้าไม่อยากนอนก็เล่นกับท่านก่อนก็ได้
10. เมื่อเด็กเดินเข้ามาพูดคุยด้วยขณะที่ท่านกำลังดูข่าวในโทรทัศน์ ท่านทำอะไร
- 1) พูดคุยกับเด็กสักพักแล้วชวนเด็กดูโทรทัศน์ด้วยกัน
  - 2) ไม่พูดคุยกับเด็กและตำหนิว่าอย่ามารบกวนเวลาดูโทรทัศน์
  - 3) เลิกดูโทรทัศน์ทันทีแล้วพูดคุยกับเด็กเพื่อเอาใจเด็ก
11. เวลาที่เด็กเล่นอยู่กับเพื่อน ๆ ท่านทำอะไร
- 1) ให้เด็กเล่นด้วยกันโดยคอยดูแลห่าง ๆ
  - 2) ให้เด็กเล่นด้วยกันโดยเข้าไปควบคุมการเล่นของเด็ก
  - 3) ให้เด็กเล่นด้วยกันและเข้าไปเล่นกับเด็กด้วย

12. เมื่อเด็กขอออกไปทำธุระนอกบ้านกับท่าน ท่านทำอย่างไร
- 1) บอกเด็กว่าท่านไปธุระ เด็กไปด้วยไม่ได้จริง ๆ เสร็จธุระแล้วจะรีบกลับมาหา
  - 2) บอกเด็กว่าไม่ให้ไปด้วยเพราะน่ารำคาญ เสร็จธุระแล้วจะกลับมาหาเอง
  - 3) บอกเด็กว่าท่านไปธุระ แต่ถ้าเด็กอยากไปด้วยก็ไปด้วยกันเลย
13. เมื่อเด็กปัสสาวะรดเสื้อผ้า ท่านทำอย่างไร
- 1) พาเด็กไปล้างกันแล้วเปลี่ยนเสื้อผ้าให้ และบอกเด็กว่าต่อไปควรรีบเข้าห้องน้ำ
  - 2) สั่งให้เด็กไปล้างกันแล้วเปลี่ยนเสื้อผ้าเอง และขู่ว่าต่อไปถ้าทำอีกจะถูกลงโทษ
  - 3) พาเด็กไปล้างกันแล้วเปลี่ยนเสื้อผ้าให้โดยไม่ชี้แจงใด ๆ กับเด็ก
14. เมื่อเด็กร้องงอแงอยากกลับบ้าน ขณะที่ท่านพาไปซื้อของที่ตลาดด้วย ท่านทำอย่างไร
- 1) บอกว่ารอสักครู่เมื่อซื้อของเสร็จแล้วถึงจะพากลับบ้าน
  - 2) ขู่เด็กว่าถ้าไม่หยุดร้องจะปล่อยเด็กทิ้งไว้ที่ตลาด
  - 3) พากลับบ้านทันทีเพื่อให้เด็กหยุดร้อง
15. เมื่อเด็กทำให้ท่านรู้สึกโกรธที่ไม่เชื่อฟังท่านแสดงปฏิกิริยาต่อเด็กอย่างไร
- 1) แสดงสีหน้าเรียบเฉยบอกเด็กว่ากำลังโกรธ
  - 2) แสดงสีหน้าบึ้งตึง ดุด่าหรือตีเด็ก ระบายอารมณ์โกรธ
  - 3) ผินย้มให้เด็กเพื่อไม่ให้เด็กรู้ว่ากำลังโกรธ
16. เมื่อเด็กบอกท่านว่าไม่ยอมรับประทานอาหารที่มีผักด้วย ท่านทำอย่างไร
- 1) รับฟังและบอกเด็กว่าผักมีประโยชน์
  - 2) ตำหนิและบังคับให้เด็กรับประทานผัก
  - 3) เอาผักออกให้เด็กและบอกว่าถ้าไม่ยอมทานก็ไม่ต้องทานก็ได้
17. เมื่อเด็กซักถามเรื่องเดิม ๆ กับท่านซ้ำ ๆ ท่านทำอย่างไร
- 1) ตอบคำถามเด็กซ้ำและถามเด็กว่ายังสงสัยตรงไหน
  - 2) ดุเด็กว่าถามอะไรซ้ำซาก ซ้ำซ้ำ น่ารำคาญ เลิกถามได้แล้ว
  - 3) ตอบคำถามเด็กซ้ำจนกว่าเด็กจะเลิกถามโดยไม่โต้แย้งเด็ก

18. เมื่อเด็กบอกให้ท่านหยิบของให้ขณะที่ท่านเข้าห้องน้ำอยู่ ท่านทำอย่างไร
- 1) บอกเด็กว่ารอให้ท่านออกจากห้องน้ำก่อนแล้วจะไปหยิบให้
  - 2) บอกเด็กว่าไม่หยิบให้เพราะท่านเข้าห้องน้ำอยู่ ให้เด็กหยิบเอง
  - 3) บอกเด็กว่าจะไปหยิบให้เดี๋ยวนี้จะได้ไม่ต้องรอนาน
19. เวลาที่เด็กร้องเพราะถูกมดกัดเท้า ท่านทำอย่างไร
- 1) ลูบขาเด็กเบา ๆ และถามว่าเจ็บตรงไหนบ้าง
  - 2) ตีขาเด็กแรง ๆ และตำหนิว่าเจ็บแค่นี้จะร้องให้ทำไม
  - 3) ลูบขาเด็กเบา ๆ และบอกว่าเดี๋ยวจะตีมดให้เพราะทำให้เด็กเจ็บ
20. ท่านได้ยินเสียงเด็กร้องไห้เพราะหกล้มขณะกำลังวิ่งเล่นอยู่กับเพื่อน ท่านทำอย่างไร
- 1) เข้าไปหาและปลอบว่าไม่เป็นไรนะคนดี เดี่ยวหายามาทำให้
  - 2) เข้าไปหาแล้วพูดสมน้ำหน้าเด็ก และสั่งให้หยุดร้องให้เดี๋ยวนี้
  - 3) เข้าไปหาหรือปลอบว่าเดี๋ยวจะพาไปซื้อขนมเพื่อเป็นการปลอบใจ
21. เมื่อท่านต้องการให้เด็กเชื่อฟังและปฏิบัติตามระเบียบวินัยของท่าน ท่านทำอย่างไร
- 1) ปรบมือหรือพูดชมเชย
  - 2) ดุด่าหรือขู่ให้เด็กกลัวท่าน
  - 3) หาขนมหรือของขวัญที่เด็กอยากได้มาล่อหลอก
22. เมื่อท่านพาเด็กไปซื้ออาหารนอกบ้านที่มีคนยืนเข้าแถวรอคิวยาวมาก ท่านทำอย่างไร
- 1) พาเด็กยืนเข้าแถวและสอนเด็กว่าควรรอคิว
  - 2) พาเด็กแทรกคิวซื้ออาหารเลยจะได้ไม่เสียเวลารอนาน
  - 3) ถามเด็กว่าอยากจะยืนรอคิวหรือไม่รอ
23. เมื่อท่านเห็นเด็กทิ้งขยะไม่ถูกที่ ท่านทำอย่างไร
- 1) สอนเด็กให้ทิ้งขยะถูกที่และพาเด็กนำขยะไปทิ้งด้วย
  - 2) ตีมือและบังคับให้เด็กนำขยะไปทิ้งให้ถูกที่
  - 3) เก็บขยะไปทิ้งให้เด็กโดยไม่ชี้แจงใด ๆ กับเด็ก

24. เมื่อท่านบอกให้เด็กเก็บของเล่นเข้าที่แต่เด็กไม่ยอมปฏิบัติตาม ท่านทำอะไร
- 1) เรียกเด็กมาเก็บและช่วยเด็กเก็บของเล่นด้วย
  - 2) ชูเด็กกว่าถ้าไม่มาเก็บของเล่นจะเอาไปทิ้งให้หมด
  - 3) เก็บของเล่นให้เด็กเองโดยไม่เรียกเด็กมาช่วยเก็บ
25. เมื่อท่านต้องพาเด็กเดินข้ามถนนที่มีทางม้าลายอยู่ใกล้ ๆ ท่านทำอะไร
- 1) ชี้ชวนให้เด็กเดินไปข้ามถนนตรงทางม้าลายจะได้ปลอดภัย
  - 2) พาเด็กเดินข้ามถนนตามที่ท่านสะดวก
  - 3) ให้เด็กตัดสินใจว่าเดินไปข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือไม่ แล้วทำตามใจเด็ก
26. เมื่อท่านต้องการให้เด็กตื่นนอนแต่เช้าทุกวัน ท่านทำอะไร
- 1) ปลุกเด็กให้ตื่นนอนในเวลาเดิมทุกวัน
  - 2) ตีเด็กเมื่อถึงเวลาตื่นแล้วเด็กยังไม่ตื่นนอน
  - 3) ปลุกเด็กให้ตื่นนอนในเวลาเดิม แต่ถ้าเด็กยังไม่อยากตื่นนอนก็ให้นอนต่อ
27. ท่านทำอะไร เมื่อท่านรู้ว่าเด็กชอบหวงไม่แบ่งของเล่นให้เพื่อน
- 1) ชี้แนะเด็กว่าถ้าแบ่งของเล่นให้เพื่อน เพื่อนจะเล่นด้วย
  - 2) ชูเด็กกว่าถ้าไม่แบ่งเพื่อนเล่นจะยึดของเล่นไม่ให้เด็กเล่นด้วย
  - 3) บอกเด็กว่าถ้าไม่ยอมแบ่งของเล่นให้เพื่อนก็ไม่เห็นเป็นไร
28. ท่านทำอะไรก่อนให้ขนมเด็ก
- 1) ชี้แนะให้เด็กไหว้และขอบคุณท่านก่อน
  - 2) ชูเด็กกว่าถ้าไม่ไหว้และขอบคุณท่านก่อนก็ไม่ได้ขนม
  - 3) ให้ขนมเด็กเลยโดยไม่รอให้เด็กไหว้และขอบคุณท่าน
29. เมื่อมีญาติผู้ใหญ่มาเยี่ยมท่านที่บ้าน ท่านยกมือไหว้ให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง แต่เด็กไม่ยกมือไหว้ผู้ใหญ่ตามท่าน ท่านทำอะไร
- 1) อธิบายว่าเป็นเด็กควรไหว้เคารพผู้ใหญ่
  - 2) หยิกแขนเด็กและสั่งให้ไหว้ตามท่าน
  - 3) ไหว้แทนเด็กอีกครั้งแล้วแก้ตัวแทนว่าเด็กยังไร้เดียงสา

30. เมื่อท่านได้ยินเด็กพูดคำหยาบคายและไม่ไพเราะ ท่านอบรมสั่งสอนเด็กอย่างไร
- 1) ตักเตือนและพูดไพเราะเป็นตัวอย่าง
  - 2) ตำหนิและพูดคำหยาบคายประชดเด็กบ้าง
  - 3) ไม่ตักเตือนใด ๆ เพราะกลัวเด็กไม่พอใจ แต่ก็พยายามพูดไพเราะเป็นตัวอย่าง
31. เมื่อท่านพาเด็กไปซื้อรองเท้าคูใหม่ ท่านทำอย่างไร
- 1) ให้โอกาสเด็กเลือกก่อนว่าจะเอาคู่ไหน
  - 2) ซื้อคู่ที่ท่านคิดว่าเหมาะสมให้
  - 3) ซื้อรองเท้าให้เด็กทุกคู่ตามที่เด็กอยากได้
32. เมื่อท่านให้เด็กช่วยทำกับข้าวแต่เด็กเล่นละเลงจนพื้นครัวเลอะเทอะท่านทำอย่างไร
- 1) ให้เด็กช่วยทำต่อและสอนให้เด็กทำตามท่าน
  - 2) ห้ามไม่ให้เด็กช่วยทำต่อเพราะเด็กสร้างความวุ่นวาย
  - 3) ให้เด็กช่วยทำต่อและปล่อยให้เล่นละเลงจนพอใจ
33. เมื่อท่านรู้ว่าเด็กจะนำของเล่นออกไปเล่นนอกบ้านกับเพื่อน ๆ ท่านทำอย่างไร
- 1) ให้เด็กนำไปเล่นได้ แต่กำชับว่าเมื่อเล่นเสร็จให้นำกลับมาเก็บที่เดิม
  - 2) สั่งห้ามไม่ให้เด็กนำไปเล่นเพราะเด็กยังไม่รู้จักเก็บรักษาสິงของ
  - 3) ให้เด็กนำไปเล่นตามต้องการโดยไม่ชี้แจงใด ๆ กับเด็ก
34. เมื่อท่านซื้อเสื้อผ้าตัวใหม่มาให้เด็กแล้วเด็กใส่ไม่ยอมถอดเลย ท่านทำอย่างไร
- 1) เสนอให้เด็กถอดเสื้อผ้ามาซักแล้วใส่ตัวที่ชอบตัวอื่นก่อน
  - 2) สั่งให้เด็กถอดเสื้อผ้าออกเดี๋ยวนี ถ้าไม่ถอดออกจะไม่ซื้อเสื้อผ้าให้อีกเลย
  - 3) ให้เด็กใส่ไปก่อนรอให้เด็กอยากถอดเองค่อยเอามาซักให้
35. เมื่อท่านต้องการนำเสื้อผ้าของเด็กไปบริจาคให้ผู้อื่น ท่านทำอย่างไร
- 1) นำไปบริจาคโดยขอความคิดเห็นจากเด็กก่อนและชี้แจงเหตุผลถ้าเด็กไม่เห็นด้วย
  - 2) นำไปบริจาคโดยไม่ขอความคิดเห็นจากเด็กเพราะเด็กยังไม่มีความรับผิดชอบ
  - 3) ขอความคิดเห็น ให้เด็กตัดสินใจว่าให้นำไปบริจาคหรือไม่และทำตามเด็ก

36. ท่านกำหนดเวลาในการนอนของเด็กอย่างไร
- 1) ให้เด็กนอนแต่หัวค่ำ
  - 2) บังคับและเคร่งครัดให้เด็กนอนตามที่ท่านสั่ง
  - 3) ให้เด็กเข้านอนเมื่อเด็กรู้สึกง่วงหรืออยากนอนจะตีกแค่ไหนก็ได้
37. ท่านกำหนดสถานที่ให้เด็กรับประทานอาหารเช้าอย่างไร
- 1) จัดที่ให้เด็กทานบนโต๊ะอาหารร่วมกับผู้ใหญ่
  - 2) จัดที่เฉพาะสำหรับเด็กแยกจากผู้ใหญ่
  - 3) จัดให้ทานที่ไหนก็ได้ไม่แน่นอนแล้วแต่เด็ก
38. เมื่อท่านมอบหมายให้เด็กช่วยปิดฝั้วโน้ต๊ะ แต่เด็กยังไม่ค่อยสะอาด ท่านทำอย่างไร
- 1) ชมเชยเด็กว่าทำได้ดี และพาเด็กปิดฝั้วโน้ต๊ะใหม่
  - 2) บอกเด็กว่าทำไม่สะอาด และสั่งให้เด็กปิดฝั้วโน้ต๊ะใหม่เอง
  - 3) ชมเชยเด็กว่าทำอย่างนี้ดีแล้ว และปิดฝั้วโน้ต๊ะแทนเด็กเอง
39. เมื่อท่านเห็นว่าเวลาที่เด็กรับประทานอาหารเช้ามันจะหกละเอะเทอะ ท่านทำอย่างไร
- 1) ให้เด็กหัดทานเองโดยให้กำลังใจว่าหกละเอะเทอะบ้างไม่เป็นไร
  - 2) ให้เด็กหัดทานเองและขู่เด็กว่าถ้าทานหกละเอะเทอะอีกจะไม่ให้ทานอีกเลย
  - 3) เสนอเด็กว่าให้ทานป้อนดีกว่าจะได้ไม่หกละเอะ
40. เมื่อท่านบอกให้เด็กเข้านอนตอนสองทุ่ม แต่เด็กยังนั่งดูซีดีการ์ตูนไม่ยอมเข้านอน ท่านทำอย่างไร
- 1) บอกเด็กว่าเข้านอนก่อนดีไหมพรุ่งนี้ค่อยเปิดดูใหม่ก็ได้
  - 2) สั่งให้เด็กเข้านอนเดี๋ยวนี้ ถ้าไม่ไปจะไม่ให้ดูอีกเลย
  - 3) บอกเด็กว่าถ้าอยากดูให้จบก็ตามใจเดี๋ยวค่อยเข้านอนก็ได้
41. เมื่อท่านบอกให้เด็กแต่งตัวไปโรงเรียนแต่เด็กขัดขืนเพราะไม่อยากไปโรงเรียน ท่านทำอย่างไร
- 1) อธิบายให้เด็กรู้ว่าทำไมจึงให้ไปโรงเรียนและช่วยเด็กแต่งตัว
  - 2) ตีและบังคับให้เด็กแต่งตัวโดยไม่อธิบายใด ๆ
  - 3) ตามใจเด็กและอนุญาตให้หยุดเรียนได้

42. เมื่อท่านเห็นเด็กกำลังจะหยิบสิ่งของของผู้อื่นโดยไม่ขออนุญาตเจ้าของก่อน ท่านทำอย่างไร
- 1) ตักเตือนว่าควรขออนุญาตเจ้าของก่อน
  - 2) สั่งห้ามไม่ให้หยิบไปเด็ดขาดโดยไม่อธิบายใด ๆ
  - 3) ยอมให้เด็กทำตามต้องการโดยไม่ห้ามหรือตักเตือน
43. เมื่อท่านเห็นเด็กรังแกสัตว์เลี้ยง ท่านทำอย่างไร
- 1) ห้ามและตักเตือนเด็กว่าควรมีเมตตาต่อสัตว์เลี้ยง
  - 2) ห้ามและลงโทษเด็กทันที โดยไม่ถามเด็กก่อน
  - 3) ปลอ่ยให้เด็กรังแกสัตว์เลี้ยง โดยไม่ห้ามหรือตักเตือนเพราะกลัวเด็กโกรธ
44. เมื่อท่านรู้ว่าเด็กชอบพูดโกหกท่านทำอย่างไร
- 1) ตักเตือนไม่ให้ทำอีกและอธิบายว่าเด็กทำผิดอย่างไร
  - 2) ดุด่าหรือพูดตอกย้ำว่าเป็นเด็กเลี้ยงแกะ
  - 3) ปลอ่ยให้เด็กทำต่อไปโดยไม่ว่ากล่าวตักเตือนใด ๆ
45. เมื่อท่านรู้ว่าเด็กชอบเอาสิ่งของของเพื่อนที่โรงเรียนกลับมาบ้านท่านทำอย่างไร
- 1) เตือนเด็กไม่ให้ทำอีก และให้เอาของไปคืนเพื่อน
  - 2) ลงโทษเด็กที่ขโมยของของเพื่อน และสั่งให้เอาไปคืน
  - 3) ไม่ตักเตือนหรือลงโทษเพราะกลัวเด็กเสียใจ
46. เมื่อท่านเห็นเด็กเปิดน้ำทิ้งไว้หลังล้างมือเสร็จ ท่านทำอย่างไร
- 1) เรียกเด็กมาปิดน้ำ และแนะนำให้ช่วยกันประหยัดน้ำ
  - 2) เรียกเด็กมาปิดน้ำ และขู่ว่าถ้าเปิดน้ำทิ้งไว้ก็จะถูกลงโทษ
  - 3) ปิดน้ำให้เด็กโดยไม่แนะนำหรือตักเตือนเพราะกลัวเด็กไม่พอใจ
47. เมื่อท่านบอกเด็กว่าจะพาไปเที่ยวแต่พอถึงเวลาเด็กทำให้ท่านโกรธ ท่านทำอย่างไร
- 1) สงบอารมณ์ให้คงที่แล้วพาเด็กไปเที่ยว
  - 2) ไม่พาเด็กไปเที่ยวแล้วบอกเด็กว่าถ้าวันไหนอารมณ์ดีถึงจะพาไปเที่ยว
  - 3) พาเด็กไปเที่ยวทันทีที่ที่ยังอารมณ์ไม่ดี

48. ท่านมีความสม่ำเสมอในการสอนเด็กเขียนตัวอักษรนับเลขอย่างไร
- 1) พาเด็กทำทุกวันหรือบ่อยครั้งแม้ว่าจะอารมณ์ไม่ดีก็ตาม
  - 2) พาเด็กทำตามอารมณ์ของท่าน ถ้าอารมณ์ไม่ดีก็ไม่พาทำ
  - 3) พาเด็กทำเมื่อเด็กอยากทำแม้ว่าท่านจะอารมณ์ไม่ดี
49. เมื่อท่านรู้ว่าเด็กรับประทานอาหารโดยไม่ล้างมือตามที่ท่านสอนไว้ ท่านทำอย่างไร
- 1) พาเด็กไปล้างมือและเตือนซ้ำว่าควรล้างมือก่อนเสมอ
  - 2) สั่งให้เด็กไปล้างมือทันทีและขู่ว่าครั้งต่อไปจะถูกลงโทษ
  - 3) เตือนให้เด็กไปล้างมือแต่เด็กจะทำหรือไม่ทำก็ได้
50. ถ้าท่านพาเด็กนอนตึกแล้วเด็กไม่ตื่นนอนตามเวลาเดิมท่านจะทำอย่างไร
- 1) อนุโลมให้เด็กตื่นนอนช้ากว่าเวลาเดิมได้ถ้ายังไม่สาย
  - 2) บังคับให้ตื่นนอนทันทีตามเวลาเดิม
  - 3) อนุโลมให้เด็กนอนตื่นสายได้เต็มที่

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรล่าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง

How Assertive Am I? ของ University of Oxford 2015

First, write down numbers from 1 to 10 on a piece of paper. Second, depending on your choice in each question, write a, b, or c after each number.

Third, after answering all of the questions

1. You are at McDonald's and order a chicken legend burger with mayonnaise, but they give you one with salsa. You would:

- a) Accept it since you sort of like salsa anyway
- b) Angrily refuse the burger and insist on seeing the manager to complain about the poor service.
- c) Call the waiter and indicate you ordered your burger with mayonnaise

2. You are a customer waiting in line to be served. Suddenly, someone steps in line ahead of you. You would:

- a) Let the person be ahead of you since he/she is already in line.
- b) Pull the person out of line and make him/her go to the back.
- c) Indicate to the person that you are in line and point out where it begins.

3. After walking out of a store where you purchased some items you discover you were short-changed. You would:

- a) Let it go since you are already out of the store and the store clerk looked busy
- b) Go to the manager and indicate how you were cheated by the clerk, then demand the proper change.
- c) Return to the clerk and inform him/her of the error.

4. You are in the middle of watching a very interesting television program when your parent/carer comes in and asks you for a favour. You would:

- a) Do the favour as quickly as possible, and then return to the program to finish watching it.
- b) Say "no," then finish watching your program.
- c) Ask if it can wait until the program is over and, if so, do it then.

5. A friend drops in to say hello, but stays too long, preventing you from finishing an important task. You would:

- a) Let the person stay, then try and squeeze your work in later
- b) Tell the person to stop bothering you and to get out.
- c) Explain your need to finish your work and request he/she visit another time.

6. You ask at the movie theatre for a small drink (£2), however, they give you a large by mistake and ask you for £4. You would:

- a) Pay the £4 since the drink is already poured and you will probably drink it or share it with someone anyway
- b) Demand to see the manager and protest being ripped off.
- c) Indicate you only asked for a small drink and request you give them the original £2

7. You suspect someone of harbouring a grudge against you, but you don't know why. You would:

- a) Pretend you are unaware of his/her anger and ignore it, hoping it will correct itself.
- b) Get even with the person somehow so he/she will learn not to hold grudges against you.
- c) Ask the person if they are angry, then try to be understanding.

8. You take your games console to a shop for repairs and receive a written estimate. But later, when you pick it up, you are billed for additional work and for an amount higher than the estimate. You would:

- a) Pay the bill since it must have needed the extra repairs anyway.
- b) Refuse to pay, and then complain to the head office or the Better Business Bureau.
- c) Indicate to the manager that you agreed only to the estimated amount, and then pay only that amount.

9. You invite a good friend to your house for a dinner party, but your friend never arrives and neither calls to cancel nor to apologize. You would:

- a) Ignore it, but manage not to show up the next time your friend invites you to a party.
- b) Call your friend names and complain about them to other friends.
- c) Call your friend to find out what happened.

10. You are in a group discussion about a project at school that includes your teacher. A work mate asks you a question about your work, but you don't know the answer. You would:

- a) Give your co-worker a false, but plausible answer so your teacher will think you are on top of things.
- b) Do not answer, but attack your work mate by asking a question you know he/she could not answer.
- c) Indicate to your co-worker you are unsure just now, but offer to give him/her the information later.

แบบสอบถามพฤติกรรมกรการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามข้อความที่ตรงกับคำตอบ โดยแต่ละข้อให้
เลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือกเท่านั้น

1. เมื่อนักเรียนสั่งไอศกรีมรสช็อคโกแลต แต่พนักงานตักไอศกรีมรสสตรอเบอร์รี่ให้ นักเรียนจะ
ทำอย่างไร
  - 1) รับไอศกรีมรสสตรอเบอร์รี่
  - 2) ปฏิเสธ โกรธ และโวยวายใส่พนักงานที่บริการไม่ดี
  - 3) บอกพนักงานว่าสั่งไอศกรีมรสช็อคโกแลต
2. นักเรียนกำลังเข้าแถวซื้ออาหารกลางวันอยู่ แล้วมีเพื่อนคนหนึ่งแซงแถว นักเรียนจะทำ
อย่างไร
  - 1) ปล่อยให้เพื่อนแซงแถว
  - 2) ผลักเพื่อนคนนั้นออกไปแล้วให้ไปต่อแถวด้านหลัง
  - 3) บอกเพื่อนคนนั้นว่ากำลังเข้าแถวอยู่ และชี้ไปที่ทางแถว
3. หลังออกจากร้านขายของ นักเรียนพบว่าได้เงินทอนไม่ครบ นักเรียนจะทำอย่างไร
  - 1) ไม่เป็นไร เพราะออกมาแล้วและพนักงานก็ยุ่งอยู่
  - 2) บอกผู้จัดการร้านว่าโดนโกง
  - 3) กลับไปหาพนักงานคนนั้นแล้วบอกว่าคิดเงินผิด
4. นักเรียนกำลังดูการ์ตูนที่ชอบอยู่ แล้วแม่บอกให้ไปช่วยล้างจาน นักเรียนจะทำอย่างไร
  - 1) ไปช่วยแม่ล้างจานให้เร็วที่สุด แล้วกลับมาดูการ์ตูนต่อ
  - 2) บอกแม่ว่า “ไม่ทำ” แล้วดูการ์ตูนต่อจนจบ
  - 3) ขอแม่ดูการ์ตูนให้จบก่อน แล้วค่อยไปล้างจาน
5. เมื่อเพื่อนชวนไปเล่น แต่นักเรียนยังทำการบ้านไม่เสร็จ นักเรียนจะทำอย่างไร
  - 1) ไปเล่นกับเพื่อน แล้วค่อยรีบทำการบ้านที่หลัง
  - 2) บอกเพื่อนว่าอย่ามารบกวน และไล่เพื่อนออกไป
  - 3) บอกเพื่อนว่าต้องทำการบ้านให้เสร็จก่อน ค่อยเล่นวันหลัง

6. นักเรียนบอกแม่ค้าว่าจะซื้อขนมถุงเล็ก ราคา 10 บาท แต่แม่ค้าหยิบขนมถุงใหญ่ ราคา 20 บาทให้ นักเรียนจะทำอย่างไร
- 1) ยอมจ่าย 20 บาท แล้วเอาขนมไปแบ่งเพื่อน
  - 2) โวยวายว่าเป็นการโกงราคา
  - 3) บอกแม่ค้าว่าจะเอาขนมถุงเล็ก และจ่ายเงิน 10 บาท
7. นักเรียนสงสัยว่าเพื่อนโกรธ แต่ไม่รู้ว่าเพราะอะไร นักเรียนจะทำอย่างไร
- 1) แกล้งทำเป็นไม่รู้เรื่อง
  - 2) แก้ก้น
  - 3) ถามเพื่อนว่าโกรธเรื่องอะไร และพยายามทำความเข้าใจ
8. ถ้านักเรียนเอาวิดีโอเกมไปซ่อมที่ร้าน และได้มีการตกลงกันแล้วว่าจะซ่อมตรงไหนราคาเท่าไร แต่เมื่อนักเรียนไปเอากลับมีราคาแพงกว่าที่ตกลงกันไว้ นักเรียนจะทำอย่างไร
- 1) จ่ายไปตามนั้น เพราะถึงอย่างไรก็ซ่อมมากขึ้น
  - 2) ไม่จ่าย แล้วบอกผู้จัดการร้านเพื่อเรียกร้องความยุติธรรม
  - 3) บอกพนักงานว่าจะจ่ายแค่ที่ตกลงกันไว้
9. นักเรียนชวนเพื่อนมาทานอาหารที่บ้าน แต่เพื่อนไม่มาและไม่โทรมาขอโทษ นักเรียนจะทำอย่างไร
- 1) เฉย ๆ แต่ไม่ชวนอีก
  - 2) นินทาเพื่อนคนนี้ให้คนอื่น ๆ ฟัง
  - 3) ถามเพื่อนว่าเกิดอะไรขึ้น ทำไมไม่มา
10. เมื่อเพื่อนขอให้ช่วยสอนการบ้านที่นักเรียนก็ทำไม่เป็นเหมือนกัน นักเรียนจะทำอย่างไร
- 1) สอนเพื่อนแบบผิด ๆ
  - 2) ไม่สอน แล้วถามเพื่อนว่าเธอทำไม่เป็นหรือ
  - 3) บอกเพื่อนว่านักเรียนก็ทำไม่เป็น แล้วชวนเพื่อนไปถามคุณครูด้วยกัน

ส่วนที่ 2 เอกสารชี้แจงและเอกสารแสดงความยินยอมของผู้ปกครอง (ผู้ดูแลหลัก)

	คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	เอกสารชี้แจงข้อมูลคำอธิบายสำหรับ ผู้ปกครอง (ผู้ดูแลหลัก)	AF 09-04/5.0
			หน้า 1/5

ชื่อโครงการวิจัย   ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อ
ปกป้องสิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้สนับสนุนการวิจัย   ไม่มี

ผู้วิจัยหลัก

ชื่อ   นางสาวนิราวัลย์ พงษ์โหย
ที่อยู่   ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
    ตึกธนาคารกรุงเทพ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 เขตปทุมวัน
    กรุงเทพฯ 10330
เบอร์โทรศัพท์   089-474-8465

ผู้วิจัยร่วม (อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย)

ชื่อ   ศาสตราจารย์แพทย์หญิงอริสา วัชรสินธุ์
ที่อยู่   ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
    ตึกธนาคารกรุงเทพ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 เขตปทุมวัน
    กรุงเทพฯ 10330
เบอร์โทรศัพท์   081-636-3003

เรียน ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทุกท่าน

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้เนื่องจากท่านและบุตรหลานของท่านเป็นนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้ท่านอ่านเอกสาร
ฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ หากท่าน
มีข้อสงสัยใด ๆ เพิ่มเติม กรุณาซักถามจากทีมงานของผู้ทำวิจัย หรือผู้ร่วมทำวิจัยซึ่งจะเป็นผู้สามารถ
ตอบคำถามและให้ความกระจ่างแก่ท่านได้

ท่านสามารถขอคำแนะนำในการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้จากครอบครัว เพื่อน หรือแพทย์
ประจำตัวของท่านได้ ท่านมีเวลาอย่างเพียงพอในการตัดสินใจโดยอิสระ ถ้าท่านตัดสินใจแล้วว่า จะเข้า
ร่วมในโครงการวิจัยนี้ ขอให้ท่านลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของโครงการวิจัยนี้

	คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย	เอกสารชี้แจงข้อมูลคำอธิบายสำหรับ	AF 09-04/5.0
	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ผู้ปกครอง (ผู้ดูแลหลัก)	หน้า 2/5

เหตุผลความเป็นมา

ปัจจุบันความสำคัญของเด็กเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง เพราะถือว่าเป็นวัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดสำหรับพัฒนาการของชีวิต ในการที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพนั้น จำเป็นต้องมีการเตรียมตัวให้เด็กมีความพร้อมในหลายๆด้าน โดยเฉพาะการฝึกฝนตนเองให้มีความพร้อมในด้านการเรียนรู้และทักษะต่าง ๆ รวมไปถึงการมีบุคลิกภาพที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่เป็นหลักสำคัญที่สุดของสังคม ทำหน้าที่หล่อหลอมและขัดเกลาความเป็นมนุษย์ให้แก่สมาชิกของครอบครัว ให้การอบรมเลี้ยงดู พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และถ่ายทอดมาตรฐานสร้างสังคมให้แก่สมาชิกในครอบครัวไว้ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ในแต่ละครอบครัวจะมีรูปแบบการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจะส่งผลต่อพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็ก หรือการหล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพที่แตกต่างกันออกไปเช่นกัน

ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ซึ่งเป็นการกล้าแสดงออกในทางที่ถูกที่ควร และเป็นพื้นฐานในการเสริมสร้างความภาคภูมิใจและความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นลักษณะบุคลิกภาพทางสังคมที่ดีอย่างหนึ่ง เหมาะที่จะปลูกฝังและส่งเสริมให้พัฒนาอยู่เสมอ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์หลักจากการศึกษาในครั้งนี้ คือ เพื่อศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

จำนวนผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย คือ 154 คน

	คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย	เอกสารชี้แจงข้อมูลคำอธิบายสำหรับ	AF 09-04/5.0
	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ผู้ปกครอง (ผู้ดูแลหลัก)	หน้า 3/5

วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

หลังจากท่านให้ความยินยอมที่จะเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะขอให้ท่านตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบประเมินตนเอง แบบสอบถามใช้เวลาประมาณ 20-30 นาที โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ให้ผู้ดูแลหลักเป็นผู้ตอบ ใช้เวลาประมาณ 5 นาที ประกอบด้วย

คำถาม 2 ส่วน ดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก

1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลหลัก

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามรูปแบบการเลี้ยงดู จำนวน 50 ข้อ ให้ผู้ดูแลหลักเป็นผู้ตอบ ใช้เวลาประมาณ

15-30 นาที

ท่านมีสิทธิ์ในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมในครั้งนี้อย่างเต็มที่ รวมถึงสิทธิ์ในการเลือกไม่ตอบแบบสอบถามในข้อที่ทำให้ท่านรู้สึกไม่สบายใจ และบอกเลิกการเข้าร่วมวิจัยได้ทันที โดยไม่มีผลใด ๆ ต่อท่าน

ความรับผิดชอบของอาสาสมัครผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยนี้ประสบความสำเร็จ ผู้ทำวิจัยใครขอความความร่วมมือจากท่าน โดยจะขอให้ท่านปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ทำวิจัยอย่างเคร่งครัด

ความเสี่ยงที่อาจได้รับ

ความเสี่ยงจากการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้มีเพียงเล็กน้อย คือ อาจทำให้ท่านเสียเวลา หรือไม่สะดวกในระหว่างที่ท่านเข้าร่วมโครงการวิจัย

ประโยชน์ที่อาจได้รับ

ท่านจะไม่ได้รับประโยชน์ใด ๆ จากการเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ แต่ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมมารดาแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งยังช่วยหาแนวทางในการเลี้ยงดูเด็กให้มีพฤติกรรมมารดาแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์

	คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย	เอกสารชี้แจงข้อมูลคำอธิบายสำหรับ	AF 09-04/5.0
	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ผู้ปกครอง (ผู้ดูแลหลัก)	หน้า 4/5

คำตอบแทนสำหรับผู้เข้าร่วมวิจัย

ไม่มี

การเข้าร่วมและการสิ้นสุดการเข้าร่วมโครงการวิจัย

การเข้าร่วมในโครงการวิจัยครั้งนี้เป็นไปโดยความสมัครใจ หากท่านไม่สมัครใจจะเข้าร่วมการศึกษาแล้ว ท่านสามารถถอนตัวได้ตลอดเวลา การขอลงตัวออกจากโครงการวิจัยจะไม่มีผลต่อท่านแต่อย่างใด

การปกป้องรักษาข้อมูลความลับของอาสาสมัคร

ข้อมูลที่สามารถนำไปสู่การเปิดเผยตัวท่าน จะได้รับการปกปิดและจะไม่เปิดเผยแก่สาธารณชน ในกรณีที่ผลการวิจัยได้รับการตีพิมพ์ ชื่อและที่อยู่ของท่านจะต้องได้รับการปกปิดอยู่เสมอ

สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย ท่านจะมีสิทธิ์ดังต่อไปนี้

1. ท่านจะได้รับทราบถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้
2. ท่านจะได้รับการอธิบายถึงความเสี่ยงและความไม่สบายที่จะได้รับจากการวิจัย
3. ท่านจะได้รับการอธิบายถึงประโยชน์ที่ท่านอาจจะได้รับจากการวิจัย
4. ท่านจะมีโอกาสได้ซักถามเกี่ยวกับงานวิจัยหรือขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
5. ท่านจะได้รับทราบว่าการยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ท่านสามารถขอลงตัวจากโครงการเมื่อไรก็ได้ โดยผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยสามารถขอลงตัวจากโครงการโดยไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้น
6. ท่านจะได้รับทราบข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย และเอกสารใบยินยอมที่มีทั้งลายเซ็นและวันที่
7. ท่านจะได้โอกาสในการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมในโครงการวิจัยหรือไม่ก็ได้ โดยปราศจากการใช้อิทธิพลบังคับข่มขู่ หรือการหลอกลวง

	คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	เอกสารชี้แจงข้อมูลคำอธิบายสำหรับ ผู้ปกครอง (ผู้ดูแลหลัก)	AF 09-04/5.0 หน้า 5/5
---	--	---	--------------------------

หากท่านไม่ได้รับการชดเชยอันควรต่อการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการวิจัย หรือท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามที่ปรากฏในเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัย ท่านสามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตึกอำนวยการ ชั้น 3 โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์/โทรสาร 0-2256-4493 ในเวลาราชการ หรือ e-mail : medchulairb@chula.ac.th

การลงนามในเอกสารให้ความยินยอม ไม่ได้หมายความว่าท่านได้สละสิทธิ์ทางกฎหมายตามปกติที่

ท่านพึงมี

ขอขอบคุณในการร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

	คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย	เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วม	AF 09-04/5.0
	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	โครงการสำหรับผู้แทนโดยชอบธรรม	หน้า 1/2

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้อง
สิทธิของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....(ชื่อ-นามสกุล
ผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครอง) ที่อยู่.....
.....ซึ่งมีความสัมพันธ์เป็น.....
ของ ด.ช./ด.ญ. ....(ชื่อ-นามสกุล ของผู้เข้าร่วม
การวิจัย) ได้อ่านรายละเอียดจากเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยที่แนบมาฉบับวันที่
.....แล้วข้าพเจ้ายินยอมให้ ด.ช./ด.ญ. ....
(ชื่อ-นามสกุล ของผู้เข้าร่วมการวิจัย) เข้าร่วมในโครงการวิจัยโดยสมัครใจ

ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัยที่ข้าพเจ้าได้ลงนาม
และ วันที่ พร้อมด้วย เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย ทั้งนี้ก่อนที่จะลงนาม
ในใบยินยอมเข้าร่วมในการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมการวิจัยได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึง
วัตถุประสงค์ของการวิจัย ระยะเวลาของการทำวิจัย วิธีการวิจัย อันตราย หรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น
จากการวิจัย รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด ข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมการวิจัยมี
เวลาและโอกาสเพียงพอในการซักถามข้อสงสัยทั้งหมดจนมีความเข้าใจอย่างดีแล้ว โดยผู้วิจัยได้ตอบ
คำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าและผู้เข้าร่วมการวิจัยสงสัยด้วยความเต็มใจไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าและ
ผู้เข้าร่วมการวิจัย พอใจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้าพเจ้าเข้าใจถึงสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัย เมื่อใดก็ได้โดยไม่จำเป็นต้องแจ้ง
เหตุผลและการบอกเลิก การเข้าร่วมการวิจัยนี้จะไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของผู้เข้าร่วมการวิจัย
ในภายหลัง

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นความลับ และจะ
เปิดเผยได้เฉพาะเมื่อได้รับการยินยอมจากข้าพเจ้าเท่านั้น บุคคลอื่น ในนามของบริษัทผู้สนับสนุนการ
วิจัย และคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน อาจจะได้รับอนุญาตให้เข้ามาตรวจสอบและ
ประมวลข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย ทั้งนี้จะต้องกระทำไปเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบ
ความถูกต้องของข้อมูลเท่านั้น

ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่มีการเก็บข้อมูลใด ๆ ของผู้เข้าร่วมการวิจัยเพิ่มเติม หลังจากที่ข้าพเจ้า
ขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยและต้องการให้ทำลายเอกสารและ/หรือตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบ
ทั้งหมดที่สามารถสืบค้นถึงตัวผู้เข้าร่วมการวิจัย

	คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย	เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วม	AF 09-04/5.0
	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	โครงการสำหรับผู้แทนโดยชอบธรรม	หน้า 2/2

ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ข้าพเจ้าและ ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีสิทธิ์ที่จะตรวจสอบหรือแก้ไขข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย และสามารถยกเลิกการให้สิทธิในการใช้ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ โดยต้องแจ้งให้ผู้วิจัยรับทราบ

ข้าพเจ้าได้ตระหนักว่าข้อมูลในการวิจัย ไม่มีการเปิดเผยชื่อของผู้เข้าร่วมการวิจัย และจะผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกและในคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบ การวิเคราะห์ และการรายงานข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการเท่านั้น

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้น และมีความเข้าใจดีทุกประการแล้ว จึงมีความยินดีให้
 ด.ช./ด.ญ..... (ชื่อ-นามสกุล ของ
 ผู้เข้าร่วมวิจัย) เข้าร่วมในโครงการวิจัยด้วยความเต็มใจ จึงได้ลงนามในเอกสารใบยินยอมนี้

.....ลงนามผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครอง

(.....) ชื่อผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครอง(ตัวบรรจง)

.....ความสัมพันธ์ของผู้แทนโดยชอบธรรม/ผู้ปกครองกับผู้เข้าร่วมการวิจัย

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้าได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย อันตราย หรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด ให้ผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยตามนามข้างต้นได้ทราบและมีความเข้าใจดีแล้ว พร้อมลงนามลงในเอกสารแสดงความยินยอมด้วยความเต็มใจ

..... ลงนามผู้ทำวิจัย

(.....) ชื่อผู้ทำวิจัย ตัวบรรจง

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

..... ลงนามพยาน

(.....) ชื่อพยาน ตัวบรรจง

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

ส่วนที่ 3 เอกสารชี้แจงและเอกสารแสดงความยินยอมของอาสาสมัครเด็กอายุ 7-9 ปี

	คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย	เอกสารชี้แจงข้อมูลคำอธิบายสำหรับ	AF 09-04/5.0
	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อาสาสมัครเด็กอายุ 7-9 ปี	หน้า 1/5

ชื่อโครงการวิจัย ปกป้อง

ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อ
สิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้สนับสนุนการวิจัย ไม่มี

ผู้วิจัยหลัก

ชื่อ นางสาวนิราวัลย์ พองโหย

ที่อยู่ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตึกธนาคารกรุงเทพ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

เบอร์โทรศัพท์ 089-474-8465

เรียน ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทุกท่าน

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้เนื่องจากท่านเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้ท่านอ่านเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยใด ๆ เพิ่มเติม กรุณาซักถามจากทีมงานของผู้ทำวิจัย หรือผู้ร่วมทำวิจัยซึ่งจะเป็นผู้สามารถตอบคำถามและให้ความกระจ่างแก่ท่านได้

ท่านสามารถขอคำแนะนำในการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้จากครอบครัว เพื่อน หรือแพทย์ประจำตัวของท่านได้ ท่านมีเวลาอย่างเพียงพอในการตัดสินใจโดยอิสระ ถ้าท่านตัดสินใจแล้วว่า จะเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ขอให้ท่านลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของโครงการวิจัยนี้

	คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย	เอกสารชี้แจงข้อมูลคำอธิบายสำหรับ	AF 09-04/5.0
	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อาสาสมัครเด็กอายุ 7-9 ปี	หน้า 2/5

เหตุผลความเป็นมา

ปัจจุบันความสำคัญของเด็กเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง เพราะถือว่าเป็นวัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดสำหรับพัฒนาการของชีวิต ในการที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพนั้น จำเป็นต้องมีการเตรียมตัวให้เด็กมีความพร้อมในหลายๆด้าน โดยเฉพาะการฝึกฝนตนเองให้มีความพร้อมในด้านการเรียนรู้และทักษะต่าง ๆ รวมไปถึงการมีบุคลิกภาพที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่เป็นหลักสำคัญที่สุดของสังคม ทำหน้าที่หล่อหลอมและขัดเกลาความเป็นมนุษย์ให้แก่สมาชิกของครอบครัว ให้การอบรมเลี้ยงดู พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และถ่ายทอดมาตรฐานสร้างสังคมให้แก่สมาชิกในครอบครัวไว้ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ในแต่ละครอบครัวจะมีรูปแบบการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจะส่งผลต่อพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็ก หรือการหล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพที่แตกต่างกันออกไปเช่นกัน

ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเอง ซึ่งเป็นการกล้าแสดงออกในทางที่ถูกที่ควร และเป็นพื้นฐานในการเสริมสร้างความภาคภูมิใจและความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นลักษณะบุคลิกภาพทางสังคมที่ดีอย่างหนึ่ง เหมาะที่จะปลูกฝังและส่งเสริมให้พัฒนาอยู่เสมอ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์หลักจากการศึกษาในครั้งนี้ คือ เพื่อศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

จำนวนผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย คือ 154 คน

	คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย	เอกสารชี้แจงข้อมูลคำอธิบายสำหรับ	AF 09-04/5.0
	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อาสาสมัครเด็กอายุ 7-9 ปี	หน้า 3/5

วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

หลังจากท่านให้ความยินยอมที่จะเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะขอให้ท่านตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบประเมินตนเอง แบบสอบถามใช้เวลาประมาณ 20-30 นาที โดยแบ่งออกเป็น 1 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง ให้เด็กเป็นผู้ตอบ

จำนวน 10 ข้อ ใช้เวลาประมาณ 10-20 นาที

ท่านมีสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมในครั้งนี้ รวมถึงสิทธิในการเลือกไม่ตอบแบบสอบถามในข้อที่ทำให้ท่านรู้สึกไม่สบายใจ และบอกเลิกการเข้าร่วมวิจัยได้ทันที โดยไม่มีผลใด ๆ ต่อท่าน

ความรับผิดชอบของอาสาสมัครผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยนี้ประสบความสำเร็จ ผู้ทำวิจัยใคร่ขอความความร่วมมือจากท่าน โดยจะขอให้ท่านปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ทำวิจัยอย่างเคร่งครัด

ความเสี่ยงที่อาจได้รับ

ความเสี่ยงจากการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้มีเพียงเล็กน้อย คือ อาจทำให้ท่านเสียเวลา หรือไม่สะดวกในระหว่างที่ท่านเข้าร่วมโครงการวิจัย

ประโยชน์ที่อาจได้รับ

ท่านจะไม่ได้รับประโยชน์ใด ๆ จากการเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ แต่ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมกรรการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งยังช่วยหาแนวทางในการเลี้ยงดูเด็กให้มีพฤติกรรมกรรการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์

คำตอบแทนสำหรับผู้เข้าร่วมวิจัย

ไม่มี

	คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย	เอกสารชี้แจงข้อมูลคำอธิบายสำหรับ	AF 09-04/5.0
	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อาสาสมัครเด็กอายุ 7-9 ปี	หน้า 4/5

การเข้าร่วมและการสิ้นสุดการเข้าร่วมโครงการวิจัย

การเข้าร่วมในโครงการวิจัยครั้งนี้เป็นไปโดยความสมัครใจ หากท่านไม่สมัครใจจะเข้าร่วมการศึกษาแล้ว ท่านสามารถถอนตัวได้ตลอดเวลา การขอถอนตัวออกจากโครงการวิจัยจะไม่มีผลต่อท่านแต่อย่างใด

การปกป้องรักษาข้อมูลความลับของอาสาสมัคร

ข้อมูลที่ท่านนำไปสู่การเปิดเผยตัวท่าน จะได้รับการปกปิดและจะไม่เปิดเผยแก่สาธารณชน ในกรณีที่ผลการวิจัยได้รับการตีพิมพ์ ชื่อและที่อยู่ของท่านจะต้องได้รับการปกปิดอยู่เสมอ

สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย ท่านจะมีสิทธิ์ดังต่อไปนี้

1. ท่านจะได้รับทราบถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้
2. ท่านจะได้รับการอธิบายถึงความเสี่ยงและความไม่สบายที่จะได้รับจากการวิจัย
3. ท่านจะได้รับการอธิบายถึงประโยชน์ที่ท่านอาจจะได้รับจากการวิจัย
4. ท่านจะมีโอกาสได้ซักถามเกี่ยวกับงานวิจัยหรือขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
5. ท่านจะได้รับทราบว่าการยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ท่านสามารถถอนตัวจากโครงการเมื่อไร

ก็ได้ โดยผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยสามารถถอนตัวจากโครงการโดยไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้น

6. ท่านจะได้รับทราบข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย และเอกสารยินยอมที่มีทั้งลายเซ็นและวันที่
7. ท่านจะได้โอกาสในการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมในโครงการวิจัยหรือไม่ก็ได้ โดยปราศจากการใช้อิทธิพลบังคับข่มขู่ หรือการหลอกลวง

	คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย	เอกสารชี้แจงข้อมูลคำอธิบายสำหรับ	AF 09-04/5.0
	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อาสาสมัครเด็กอายุ 7-9 ปี	หน้า 5/5

หากท่านไม่ได้รับการชดเชยอันควรต่อการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการวิจัย หรือท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามที่ปรากฏในเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัย ท่านสามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตึกอำนวยการ ชั้น 3 โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์/โทรสาร 0-2256-4493 ในเวลาราชการ หรือ e-mail : medchulairb@chula.ac.th

การลงนามในเอกสารให้ความยินยอม ไม่ได้หมายความว่าท่านได้สละสิทธิ์ทางกฎหมายตามปกติที่

ท่านพึงมี

ขอขอบคุณในการร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้

.....

 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 CHULALONGKORN UNIVERSITY

	คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย	เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วม	AF 09-04/5.0
	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	โครงการสำหรับอาสาสมัคร	หน้า 1/2

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของรูปแบบการเลี้ยงดูและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิ์ของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วันที่ให้คำยินยอม วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....

ที่อยู่.....

ได้อ่านรายละเอียดจากเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยวิจัยที่แนบมาฉบับวันที่.....และข้าพเจ้ายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยสมัครใจ

ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัยที่ข้าพเจ้าได้ลงนามและ วันที่ พร้อมด้วยเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ทั้งนี้ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมให้ทำการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระยะเวลาของการทำวิจัย วิธีการวิจัย อันตราย หรืออาการที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัย และแนวทางรักษาโดยวิธีอื่นอย่างละเอียด ข้าพเจ้ามีเวลาและโอกาสเพียงพอในการซักถามข้อสงสัยจน มีความเข้าใจอย่างดีแล้ว โดยผู้วิจัยได้ตอบคำถามต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ

ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกเข้าร่วมในโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งเหตุผล และการบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้ จะไม่มีผลใด ๆ ต่อข้าพเจ้า

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะเมื่อได้รับการยินยอมจากข้าพเจ้าเท่านั้น บุคคลอื่นในนามของบริษัทผู้สนับสนุนการวิจัย คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาอาจได้รับอนุญาตให้เข้ามาตรวจและประมวลข้อมูลของผู้เข้าร่วมวิจัย ทั้งนี้จะต้องกระทำไปเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเท่านั้น โดยการตกลงที่จะเข้าร่วมการศึกษานี้ข้าพเจ้าได้ให้คำยินยอมที่จะให้มีการตรวจสอบข้อมูลประวัติของผู้เข้าร่วมวิจัยได้

ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่มีการเก็บข้อมูลใด ๆ ของผู้เข้าร่วมวิจัย เพิ่มเติม หลังจากที่ข้าพเจ้าขอยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยและต้องการให้ทำลายเอกสารและ/หรือ ตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมดที่สามารถสืบค้นถึงตัวข้าพเจ้าได้

ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะตรวจสอบหรือแก้ไขข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าและสามารถยกเลิกการให้สิทธิในการใช้ข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าได้ โดยต้องแจ้งให้ผู้วิจัยรับทราบ

	คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย	เอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วม	AF 09-04/5.0
	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	โครงการสำหรับอาสาสมัคร	หน้า 2/2

ข้าพเจ้าได้ตระหนักว่าข้อมูลในการวิจัยรวมถึงข้อมูลของข้าพเจ้าที่ไม่มีการเปิดเผยชื่อ จะผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกและในคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบ การวิเคราะห์ และการรายงานข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการเท่านั้น

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นและมีความเข้าใจดีทุกประการแล้ว ยินดีเข้าร่วมในการวิจัยด้วยความเต็มใจ จึงได้ลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมนี้

..... ลงนามผู้ให้ความยินยอม

(.....) ชื่อผู้ยินยอมตัวบรรจง

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้าได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย อันตราย หรือเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด ให้ผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยตามนามข้างต้นได้ทราบและมีความเข้าใจดีแล้ว พร้อมลงนามลงในเอกสารแสดงความยินยอมด้วยความเต็มใจ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

..... ลงนามผู้ทำวิจัย

(.....) ชื่อผู้ทำวิจัย ตัวบรรจง

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

..... ลงนามพยาน

(.....) ชื่อพยาน ตัวบรรจง

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวนิราวัลย์ พองโหย
วัน เดือน ปี เกิด	28 ตุลาคม 2535
สถานที่เกิด	ตรัง
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2558 ระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (จิตวิทยา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2560 ระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (จิตวิทยาคลินิกและ ชุมชน) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปัจจุบัน เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา สุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2560
ที่อยู่ปัจจุบัน	6 ถ.ราชดำเนิน ต.ทับเที่ยง อ.เมืองตรัง จ.ตรัง 92000